

220. zenbakia
2025eko ekaina

GARAZI SANCHEZ Deskonexioaren olatuan

«Algoritmoak ez dit ezarriko zer gustatzen zaidan»

Erretratua Izaro Macias

«Lamiako
Maskarada
familia da»

5 | Erretratua

Sakonean Proposamenak

Zer egin
Lemoizko zentral
nuklearragaz?

6 | Sakonean

Leioa Umore Azoka

Kaleko artisten
azoka handia,
iruditán

24-27 | Hirudika

EKAINA > UZTAILA

ANTZERKIA

ZORRETAN

Hika Teatroa

EKAINAK 6 OSTIRALA
20:00/12 €/80 min

HAURRAK

PUTZUA BEGI-BISTAN

Utopian

EKAINAK 29 IGANDEA
18:00/5 €/50 min/5>9 urte

MUSIKA

KALAKAN & MUSIKALIA

EKAINAK 21 LARUNBATA
20:00/3 €/90 min

MUSIKA

48. NAZIOARTEKO JAZZALDIA

Rhoda Scott Lady Quartet / Paquito D'Rivera
Cécile McLorin / Joe Lovano & Marcín
Wacilewski Trio / Dave Douglas Quartet

UZTAILAK 2>6
21:00/15-24 € (bonua: 80 €)

94 466 01 23
kulturetxea@getxo.eus
www.getxo-kultura.eus

GETXO
KULTURA

Getxo
bizt. erak. 2020

Bizkaia
foru aldundia
diputación foral

EL CORREO

SALMENTA
- Romo Kultur Etxea
- Muxikebarri
- Kutxabank sareo

www.kutxabank.es
Drota
kult. aldiak
Cajeros
multiservicio

Aurkibidea

- 4 Puntua eta kontrapuntua
- 5 Erretratua: Izaro Macias, Lamiako Maskarada
- 6 Lemoizko zentral nuklearrari erabilera emateko proiektuak
- 10 Herriak
- 22 Isaac Amezaga, Bizkaiko Foru Aldundiko Euskara zuzendaria
- 24 Hirudika: 25. Umore Azoka
- 28 Berbetan: Garazi Sanchez surflariaren azken proiektua
- 32 Eskualdeko agenda
- 33 Lehen/Orain eta Uribitakora
- 34 Euskaraldiaren balorazioa
- 36 «Gu ere bagara» proiektuaren liburu ilustratua
- 37 Magda Lopez Gorritxo, indarkeria matxistaz
- 38 Iritziak eta Horoskopoa
- 39 Kirolak
- 40 Ager Begoña, boxeoa bizigai
- 41 Bizkerre txapeldun
- 42 Hirukira Olgetan: umeentzako denborapasak
- 44 Faceguk: Adimen Artifiziala erabiltzen duzu?
- 46 Atzera begira: Zergatik Desierto izena?
- 47 Zozketak

hiruka

HIRUKA kooperatiba elkarte

Helbidea: Martikoen, 16, 2.a · 48992 GETXO

e-posta: hiruka@hiruka.eus

Telefona: 944 911 337

Publizitatea: Amaia Legarreta

Erredakzioa: Nahia Martinez Gondra, Iker Rincon Moreno, Estibaliz Maguregi eta Ander Zarraga

Diseinua eta maketazioa: Artefakto Estudio

Kudeaketa eta administrazioa: Ziortza Merino

Zenbaki honetako kolaboratzaileak: Iratxe Urkiri, Paul Laka eta Josu Esnaola

Filmazioa eta Inprimategia: Gertu Inprimategia

Lege-gordailua: BI-2022-2014

ISSN: 2386-98-95

Ale-kopurua: 5.000

CC-BY-SA

HIRUKAK ez du zertan bat etorri aldizkari honetan parte hartzen duten kolaboratzaileek adierazitako iritziakaz.

Erakunde laguntzaileak

foru aldundia
diputación foral

Aldizkari honek Bizkaiko Foru Aldundiaren laguntza jaso du.

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

Kultura eta Hizkuntza Politika
Sailak (Hizkuntza Politikarako
Sailburuordetzak) diruz lagundua.

Ama eta zer gehiago

IRATXE URKIRI LAZKANO Administraria

Ama izateak sakrifizioa dakarrela nabarmena da; ama bihurtzen garenean aurretiaz izaten genituen denbora libre, zaletasunak edota harremanak bigarren maila batean geratzen dira. Gainera, amatasunarekin izaten dugun lehen kontaktua ez da beti espero bezain xamurra izaten; edoskitzearen inguruko zalantzak, bakardade sentsazioa eta beste hainbat beldurrek zeharkatzen gaituzte.

Hori gutxi balitz, egun bizi garen gizarteak ez ditu amak maite, ez ditu amek dituzten beharrianak kontuan hartzen eta, orokorrean, ez ditu amak onartzen. Erditzen garen momentu beretik buruan sartzen digute ama izan baino lehenagoko bizitzara bueltatu behar dugula ahalik eta lasterren; bai lanera, bai aisialdira baita lagunartera ere. Gizarteak ama bati ama izango ez balitz bezala jokatzeari eskatzen dio.

Ez ahaztu, «ama izateaz gain emakumea zara» esaldiak burua zulatuko digu. Ama garenok jakin badakigu gure bizitza ez duela amatasunak bakarrik definitzen, inork baino hobeto dakigu. Etengabe errepikatzeak, ordea, presio osagarri bat jartzen dio gure buruari. Hasiko gara pixkanaka gure bizitzak errekuperatzen, gure bizitza pertsonala eta amatasuna uztartzen, baina, erritmoa norberak jarriko dio.

Aukera

PAUL LAKA GARAMENDI Ezkerreko independentista

Zurumurrua gero eta ozenagoa da: aukera izan dezakegu burujabetza-prozesuan urrats kualitatiboa emateko. Ezagunak ditugu indar harremanak eta inposatutako mugak. Baina leiho bat ireki dela dirudi, posizio hobe batetik ekiten jarraitzeko, muga horiek hautsi arte. Aukera lurralde batasunerako, nazio aitortzarako edota hizkuntza eskubideak blindatzeko. Badago burujabetza-prozesuaren aldeko hautua euskara arnasberritu nahian egiten duenik, zein gure herria despatriarkalizatzeko. Baita gurea harrera herri bilakatzeko helburuz, edota trantsizio ekosozial justuaren aldeko apustua egitetik. Hemen ditugun indar harremanak aldaketa soziopolitiko elikatzeke tresna delako burujabetza.

Herri txikia da gurea, zapaldua eta zatitua. Ezin dugu guk gure arteko banaketan sakondu. Alderdietan jarri ohi da begirada, baina esparru sindikaletik ere eraiki daiteke batasuna. Herri mugimenduak ere eragile izan behar dira. Eta noski, Herria bera da gako, mobilizazio herritar iraunkorrik gabe nekez emango baita aldaketarik. Nekez lortuko dugu askatasuna elkarrekin ekiten ez badugu.

Finean, denok interpelatzen gaitu gure herriaren etorkizuna eraikitzeke tresnak eskuratzeak. Ekainaren 7an, denok Bilbora!

Puntua eta kontrapuntua **Txarrak erre eta onak ekarri**

Sua eta ura

*Konturatu orduko
uda dugu jada:
oporak, eguzkia,
beroa, patxada...
San Juan gaua jomugan
daukagu ta hara;
gauza txarrak erretzen
ibili ohi gara,
Aritz zuk zer botako
zenuke sutara?*

**INAZIO
VIDAL
GURRUTXAGA**
Leioa

*San Juan etorri zaizu
laguna burura,
pagano jarriko naiz
ni ere gustura.
Udan piztiak datoz
gure ingurura:
Getxoko kuzeroak
sutan ze lilura,
batu daitezen bertan
sua eta ura.*

**ARITZ
LANDEJA
TERCEÑO**
Getxo

Izaro Macias Lamiako Maskarada

«Maskarada auzotar guztiak lotzen gaituen ospakizuna da»

Maskaradak jaien hasiera iragartzeaz gain, Lamiakoren izaeraren adierazle den ospakizuna ere badela dela azaldu du Marirena egingo duen Izaro Maciasek.

TESTUA: ANDER ZARRAGA • ARGAZKIA: ESTIBALIZ MAGUREGI ▶

Izaro Maciasek Maskaradan aspalditik parte hartzen du, eta, azken lau urteetan, Mariren soineko koloretua eta maskara jantzi ditu. Pertsonaia nagusienetako bat da, Sugaarregaz batera ekitaldiko pertsonaiak batzeaz arduratzen baita: lamiak, Basajaun...

«Nire aurretik izeko eta ama ere Mari izan dira, beraz, oso garrantzitsua da niretzako tradizio hori jarraitzea», azaldu du leioaztarrek. «Lamiako Maskarada familia da, frankismoaren garaitik datorren gauza bat da, eta belaunaldiz belaunaldi joan da pasatzen lamiakoztarren artean. Ni baino lehen, nire amamak ere parte hartu zuen zapiak jartzen eta dena antolatzen, nire aitak ere bai... Ia familia guztiak parte hartu dugu, beraz, Maskarada auzo-

tar guztiak lotzen gaituen ospakizuna da; hori oso polita da», adierazi du.

Maciasek 20 urte ditu eta Farmazia ikasten du Gasteizen. Tamalez, Maskaradak eta auzoko jaiek azterketa-sa-soi betean harrapatu dute aurten eta, beraz, ezin izan ditu bete-betean ospatu. Hala ere, azpimarratu du barikua, Maskaradaren eguna, «sokratua» dela.

Hamar urte zituenetik Lamiako Maskaradan parte hartzen duen Txikiak Dantza Taldeko kidea ere bada. Talde horretako dantzariak ikuskizunaren zati batzuetan parte hartzen dutela ere zehaztu du: «Adibidez, ama eta ahizpa amaieran egiten den akelarrean egon dira».

Azken urteotan jaia oso ospetsua egin da eta, horri esker, Maskaradan belaunaldi berriak ere sartzen joan direla azpimarratu du Maciasek: «Ni aurreko belaunaldi aldatuta egon zenean hasi nintzen, oraindik osaba eta hainbat lagun zeudenean. Orain, nagusienetako bat naiz, baina harrotzekoa da hainbeste gaztek sartu nahi dutela ikustea». Gaineratu duenez, ziur aski laster emango du leku-koa, «datozenei ere txanda uzteko unea baita». ▶

Zer egin Lemoizko zentral nuklearragaz?

1984an, Lemoizko zentral nuklearrak bere ateak betirako itxi zituen, konpondu gabeko urteetako gatazka eta zauriak atzean utzita; zentralaren azpiegitura ia berdin mantendu da, eta gertatutakoa, isilpean iraun du. Orain, tokikoek hainbat proiektu proposatu dituzte Basorda kalako inguruari ostu zioten bizitza bueltatzeko.

TESTUAK: **NAHIA MARTINEZ GONDRA**

ARGAZKIAK: **ESTIBALIZ MAGUREGI • CARMEN ABAD •**

• JULEN URIBE • VALENTIN ELORTEGI ►

A hantzura, tabua, amorrua, borroka, errefusa, dolua, mina, indiferentzia, ezjakintasuna, sekretua. Eta batez ere isiltasuna. Lemoizko zentral nuklearra itxi zutenetik lau hamarkada luzeko isilunea. Horiek dira zentralaren historia gertutik bizi eta aztertu duten lagunek gehien errepikatu dituzten hitzak.

Lemoizko zentral nuklearra sinbolo bat da, era batean ala bestean, Euskal Herriko historia zeharkatu duena. Horren erai-kuntzak Basorda kalaren eta inguruotako guneen izenak ezabatu eta ez-leku bihurtu zituen inguruko herritarrentzako. Eta zentralak bertan dirau, oraindino ere Lemoizko herriaren ondoan, hutsik, jazotako guztia bere barruan gordetzen.

Alabaina, gero eta gehiago dira bizitako hori kanporatu gura dutenak. Azken bi urteetan, Lemoizko Udalak Eusko Jaurlaritzagaz hainbat bilera izan ditu zentral nuklearraren eremu osoari buruzko proposamenak aztertzeko. Udalak argi du beharrezkoa dela «eztabaida pizteko prozesu parte-hartzaile bat» martxan jartzea zentralaren etorkizuna zein izango den zehazteko.

Izan ere, ingurua ondo ezagutzen dutenek badute zer esan. Urte luzeetako isilunearen ostean, hurrengo lerrootan hiru proposamen bildu ditugu. Lagun hauek Basordako eta inguruko (ez)lekuan bizitza berri bat imajinatzen ahalegindu dira. Ideia horietatik tiraka, euren proposamenak egia bilakatzen saiatu dira azken urteetan. Inguru hori euren delako. Baita denona ere.

ZENTRALEKO MUTIKOA. «Zentralari buruz ditudan lehen oroitzapenak joan-etorri asko dira, kamioi asko. 5-6 urte inguru nituen». Valentín Elortegi arkitektoa Lemoizko zentral nuklearrereko obren ondoan koskortu zen, zehazki, Elortegiena baserrian. Nahiz eta euren etxea zentralereko atzaparretatik

salbu gelditu zen, euren lurren zati bat desjabetu zieten hura eraikitzeko. Hala, txikitatik, hesiz betetako gunea bere normalitatearen parte izan zen. Mugimendu hori aprobetxatu guran, bere familiak taberna bat ireki zuen zentralako langileentzako. «Inguruko umeak Plentziara joaten ginen eskolara. Autobus-gidariak goizeko txandan zentralako langileak ekartzen zituen eta, gero, bueltan, ni nintzen eskola-garraioa lehena. Askorentzat, ni zentralako mutikoa nintzen. Zentral nuklearra inguruaren definitzailea bilakatu zen eta Basordak bere izena eta toponimia galdu zuen», seinlatu du Elortegik.

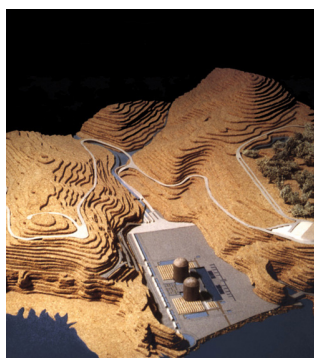
14-15 urteaz, bizi zuen errealitateaz kontzienteago bilakatzen hasi zen. Gatazka politikoen ondorioz, arantzazko alanbre bat jarri zuten eta hesi fisikoa zurrunagoa bilakatu zen. «Nik ez nuen pertzepzio negatiborik nabaritzen, baina igartzen nuen familia-giroan bazeudela hitz egiteko hobe ez ziren gauzak, oraindino atsekabetuta zeudelako lurraldearen zati bat galdu zutelako». Gero, hazten joan ahala, energia nuklearraren arriskuak ezagutu zituen, eta gizarte-mugimenduak antolatu eta sendotu ziren.

ONDARE-KULTURALA. 1990ean, Gironara joan zen bizitzera eta, 2015ean, Gironako Unibertsitateko Toki Eremuko Ondare Kulturalaren Kudeaketa Masterrean, Lemoizko zentral nuklearraren ondare kulturalaren prozesuari buruzko tesia egin zuen. Duela hamar urteko tesian biltzen duen ideia nagusiak oraindino ere zentzu osoa du berarentzako: «Ondaretze-prozesua egin beharra dago, hori da nire proposamena. Gero hitz egingo dugu inguruaren erabileraz. Baina ondaregaz, estaldura legala eta juridikoa ematen diozu, babes bat, azken finean. Horregaz batera, interpretazio zentro bat egitea ezinbesteko ikusten dut, elkarrizketarako eta hausnarketarako gunea bat. Oraindino ere ezkutuko gatazkak daudelako eta, uneraren batean, horiei buruz hitz egin beharko delako».

Hala, Elortegik Basordako ingurunea norberarena sentitzearen garrantzia nabarmendu du, elementuren bat gorrotatzen edo gaitzesten bada, proposatutakoa ere negatiboa izango delako: «Zentral nuklearragaz adiskidetzeko modurik onenetako bat gurea eta publikoa dela onartzea da».

Bere tesia amaitzen ari zenean, Euskal Ondare Industrietik adierazi zioten ez zela posiblea zentral nuklearra ondare gisa izendatzea, «ez zuelako inoiz zentral nuklear gisa funtzionatu». Aitzitik, funtzionatu izan balu, ez zukeen zentzurik izango ondare gisa izendatzea, «ez litzatekeelako bisitagarria izango». Gainera, oso elementu garaikidea zela

PROYECTO de conversión de la central nuclear de **LEMOIZ** y los terrenos afectados en un espacio de uso público ARQUITECTA CARMEN ABAD IBAÑEZ DE MATAUCO ARKITEKTO **LEMOIZ** ko zentral nuklearra eta bere inguruak erabilera publikoko gunee bihurtzeko PROIEKTUA

Carmen Abaden erakusketa.

esan zioten ere, nahiz eta Unescok duela urteak kendu zuen gutxieneko urteko irizpidea. Proposamenaren aurrean «zentzurik gabeko» oztopoak topatu zituen Elortegik.

BIZITZA OSO BATEKO PROIEKTUA. «1972an, kamioien mugimenduak, zer gertatzen ari zen ez jakiteak... asko markatu ninduen. Hori izan zen niretzat Lemoizko zentral nuklearraren eraikuntzaren hasiera». Carmen Abad arkitekto bilbotarrak txikitatik igarotzen zituen udak Gorlizen, eta Basorda kala maitasunez gogoratzen du. 1976ko abuztuan, 15 urte zituenean, Euskal Kostalde Ez Nuklearraren Defentsarako Batzordeak deitutako manifestazioan parte hartu zuen eta, ordutik, leku horri buruz eskura zuen informazio guztia biltzen hasi zen. «Haurtzarotik ezagutzen nauten pertsona batzuek uste dute karrera hau aukeratu nuela arkitektura eta hirigintzatik gure oroimen kolektiboaren zulo beltz honi irtenbide bat eman ahal izateko», baieztatu du, irmo.

KONTZILIAZIORAKO SINBOLOA. 17 urteaz Bartzelonara joan zen ikastera eta, nahiz eta ez duen inoiz zentralera sartzerik lortu, 1994an, obraren paperezko plano batzuk eskuratu zituen. 1998an, Lemoizko zentral nuklearra eta ukitutako lurra erabilera publikoko gunee bihurtzeari buruzko Gradu Amaierako Lana aurkeztu zuen, eta, ordutik, bizitza osoan bidelagun izan du proiektua. Bere proposamena da zentral nuklearra energetikoki buruaskia den ondare-parke bihurtzea.

«Alde batetik, hustuketa selektiboa egin behar da. Soluzio aktiboa da, suntsituz eraikitzea. ASKA terminotik kontzeptualki datoren eraikinaren sendatze-ekintza da, eraikina konnotazio negatiboetatik askatzeko. Izan ere, aurriek oroitzapenaren aztarna izaten jarraitzen dute. Beste aldetik, bihurtzea fasea dago, eraikina bere errautsetatik berpiztea: partzela parke bihurtzen da, eraikin nagusia dagoen plataforma lorategian, eraikin osagarriak labirintoetan, kontrol-eraikina zubian, turbinen eraikina itsas uhartean... Hala, ibilbide harrigarri eta erakargarri bat bihurtzeko ezinbesteko guztia eskainiko litzateke».

Abadek azaldu bezala, hori egitearen kostua erabateko desgitearen berdina da. Zentralaren euste-eraikinak mantenduko lirateke, eraispeneren kostu handiagatik eta CO2agatik, bai eta lekuaren kalitateagatik ere (horietako bakoitzaren goiko erdia Erromako Panteoiaren antzeko eremua da).

«Proiektu hau energetikoki autosufizientea den ondare-parke baten eta gure I+Gko erakusleio baten oinarri publikoa da. Natura lehenagoratzek, ibaien ibilguak berreskuratzeak,

oinezkoentzako bideak lotzeak eta garraio publikorako sarbideak itsas bidearen ondoan dagoen korridore berde honen jarraipena ahalbidetuko luke». Proiektuaren maketak ikusgai egon dira hainbat lekutan: Reina Sofia Arte Zentroa Museo Nazionalean, 2023an; Artium Museoan, 2024an; Aramberriko Vista Parcial eta Entresaka erakusketetan; Euskal Herriko Arkitektoen Elkargo Ofizialaren Bizkaiko Ordezkaritzan... Gaur egun, proiektuaren erakusketa osoa Bilboko Arte Ederren Museoko funtsen parte da. Berarentzako, zentrala liskarraren sinboloa da eta, horregatik, arkitekturen diziplinatik «kontziliazioaren sinbolo» bihurtu gura du Abadek.

NATURA BABESTEKO UNEA. Zentralaren erai-kinen inguruan, sartzea debekatuta dagoen naturagune abandonatua dago. Iosu Alberdi eta Marian Gaztainaga Lemoizko Etzandarri mendi taldeko antolatzaile nagusiak dira eta horren inguruko gogoeta egin dute. Duela 25 urte heldu ziren Armintzara, eta hasieratik sumatu zuten oraindino itxi gabeko zauriak zeudela herrian.

Mendi taldean txangoak egiten hasi zirenean, konturatu ziren ia ez zutela lekurik ibilbideak egiteko Armintzatik gertu. Orduan, zentralako naturaguneak eta Lemoizko itsaslabarrak aurkitu zituzten. Hala, zentralaren inguruetako degradazioaz kontziente bilakatu ziren eta, egoera horri buelta emateko, 2019an, «Lemoizko Itsaslabarrak naturagune babes-tua» izeneko proiektua aurkeztu zuten, zentralaren ondoko eremu naturalak zeharkatzen dituzten bost ibilbide proposatzen dituen.

«Gure proposamenak Lemoizko itsasertz guztia hartzen du. 850 hektareaz hitz egiten ari gara eta Lemoizko itsaslabarraz gain, lurraldeko erreka guztiak biltzen ditu. Sistema

«Gai tabua zen. Aske hitz egiteko adina denbora igaro ez zen zerbait bezala bizi genuen. Edo hitz egiteak ondorio negatiboak ekarri zitzakeen zerbait bezala. Ezin dugu honetaz hitz egiten ez duen beste belaunaldirik onartu»

VALENTIN ELORTEGI
ARKITEKTOA

«Proiektua aurkeztu nion lehen pertsonetako batek esan zidan 20 urte baino gehiago igaro beharko zirela gizartea horrelako proposamen bat barneratzeko prest egon zedin. Orain, gure historiaren zati mingarri honi buruz hitz egin daiteke. Agian, orain gai izango gara, guztion artean, leku hau berreskuratzeko eta hurrengo belaunaldientzako kontziliazioaren eta etorkizunaren sinbolo bihurtzeko»

CARMEN ABAD
ARKITEKTOA

hidrologiko aparta osatzen dute, Urbieta urtegia barne. Hala, Basorda kala naturagunearen bihotza eta erdigunea izango da. Zentral nuklearraren jabetza publikoa aprobetxatuz (180 hektarea), bi harrera-gune, aparkalekuak eta atsedeen eta aisialdiko lekuak proposatzen ditugu. Bertatik abiatuko da ibilbideen sarea».

Zentral nuklearreko portuak garrantzia handia du: bertan elkartzen dira Armintzatik, Atsebagitik eta Anparrantxitik datorren ibilbidea, baita Sarakoetxe auzotik, Lamitza-Merdekaerrekatik eta Urbietaldetik datorrena ere. Proposamena egin zutenetik 6 urte igaro arren, oraindino ez dute erantzun ziurrik jaso. «Zentral nuklearreko egoera tamalgarria da, eta instituzioen utzikeria lotsagarria eta ulertezina. Naturagune oso baliotsu eta ezezaguna arrisku larrian dagoela ohar-tarazi nahi dugu», deitoratu dute biek.

Euren helburua argia da: deskubritu duten naturagunea baloreen jartzea eta hori babestea. Modu horretan, Lemoizko garapen jasagarriaren alde egin gura dute, zentral nuklearraren arazoari irtenbide bat emateko.

NORABIDE BAKARRA. Valentin Elortegiren, Carmen Abaden, Iosu Alberdiren eta Marian Gaztainagaren proiektuen proposamenak bateragarriak dira zentzu askotan, eta guztiek bilatzen dute Basordako ingurua berreskuratzeko, mina sendatzeko eta gertatutakoaren testigantza jasotzeko. Oraindino ez dago behin betiko erantzunik, galderak irekita jarraitzen du: zer egin Lemoizko zentral nuklearragaz? Argi dagoena da, soluzioak soluzio, ahanzturari proposamen kolektiboak erantzuteko unea iritsi dela. ◀

Getxo Itsasadarraren azpiko tunelaren proiektua

Momentuz ez da metro-anezkarik egongo Areetan

Aldundiak Jaurlaritzari pasatu dio itsasadarraren azpiko tunelaren proiektuak aurreikusten zuen Areeta eta Sestao arteko metro-anezka egiteko ardura.

Itsasadarraren azpiko tunelaren proiektuagaz batera aurkeztutako Areetako eta Sestaoko metro-geralekuak lotzeko anezka-trenaren proiektua bertan behera geratu da, behin-behinean. Aldundiak trenbide-azpiegiturez arduratzen den ETS Eusko Jaurlaritzaren mendeko erakundeari helarazi dio proiektua gauzatzeko ardura. Hala baieztatu du Carlos Alzaga Azpiegituretako eta Lurralde Garapeneko foru diputatuak, EH Bilduk egindako galdera bati erantzunez. Anezka horrek egungo ibilbidea 25 minututik 4 minutura murriztuko luke, San Ignazio aldaketa egitea saihestuz.

Diputatuak zehaztu duenez, itsasadarreko ibilgailuentzako tunelaren errepidearen azpitik joango litzatekeen trenbidearen trazadura txertatzeko doikuntzak mantenduko di-

4

minututan egingo luke Areeta eta Sestaoko Metro Bilbaoko geltokien arteko lotura; gaur egun, 25 minutu behar dira San Ignaziotik bide guztia egiteko.

185

milioi euroko aurrekontua bideratu beharko zela iragarri zuen Aldundiak 2022an, proiektua aurkeztu zutenean.

2032

urtera arte, gutxienez, ez dute itsasadarraren tunela inauguratuko.

tuzten arren, «trenbide-tunela diseinatzeko dago eta ETSri dagokio». Hala, itsasadarraren azpitik Areeta eta Sestao artean zeharkatuko lukeen tren automatikoaren erantzukizuna bereizi du Aldundiak.

Anezka-trena 2022ko irailean iragarri zuen orduko ahalduen nagusi Unai Rementeriak, itsasadarraren azpiko tunelaren proiektu multimodalaren barruan. Orduan, infografiak aurkezteaz gain, zeregin horretarako 185 milioi euroko inbertsioaz ere hitz egin zuten. Hala ere, ia hiru urte geroago, ez da aurrerapen zehatzik egin, eta Bizkaiko Garraio Partzuergoak 2023an eskatutako bideragarritasun-azterlanaren emaitza ez da oraindino publiko egin.

«**GREENWASHING**». Itsasadarraren tunelaren proiektua hainbatetan gaitzetsi duen Subflubiala Ez plataformak salatu duenez, trenbidearen proiektua «*greenwashing*» maniobra bat baino ez da izan proiektuaren benetako izaera ezkutatzeko». Deitoratu duenez, klima larrialdi betean, Aldundiak auto pribatuaren erabilera bultzatuko duen 500 milioitik gorako proiektua sustatu gura du. ◀

Getxo Palestinari elkartasuna

1.854 euroko isuna Palestinako bandera margotzeagatik

Getxoko EH Bilduk salatu du Udalak 1.854 euroko zigor ekonomikoa ezarri diotela Villamonteko eskaileretan Palestinako bandera handi bat margotzeagatik. «Ekintza artistiko eta solidarioa» bezala deskribatu dutena joan den azaroaren 29an egin zuten, Palestinar Herriarekiko Elkartasunaren Nazioarteko Egunean.

Getxoko Udaleko iturriek argitu dute zehapen-espeditentea ez zela EH Bilduren aurka zuzendu alderdi politiko gisa, pertsona bi zehatzen aurka baizik, eta prozedurak irekita jarraitzen duela alegazioen fasean.

Maiatzaren 28an, EH Bilduk elkarretaratzea egin zuen murla zegoen Villamonteko eskaileretan.

PALESTINAREN ALDEKO MOZIOA. Maiatzaren 26an egindako osoko bilkuran, Palestinagaz elkartasuna adierazteko, Israelen genozidioa bukatzea aldarrikatzeko eta Metro Bilbaok Lutzana eta Plentzia arteko geltokietan lan egiten duen I-SEC Israelgo segurtasun enpresagaz duen kontratua eteteko eskaera jasotzen zuen mozioa aurkeztu zuen koalizio abertzaleak, baina horrek ez zuen arrakastarik izan. EAJ eta PSE-EEk mozioaren lehen puntua babestu bazuten ere, kontratua deuseztatzearen legezko bideragarritasuna errefusatu zuten, Sektore Publikoko Kontratuen Legearen mende dagoela argudiatuta. ◀

Faoeta, Martiartu, Erandiogoikoa eta Kukularra auzoetako jaiak:

Faoeta San Bernabe jaiak

Ekainak 7, zapatua

12:30 Jaien hasiera Bernitxuren eskutik.
13:00 Umeentzako tailerrak.
13:30 Talauren taldea.
15:00 Herri-bazkaria.
19:00 Hawaiar tardeoa, DJ Vithy.
00:00 Erromeria: oinutsik.

Ekainak 8, domeka

11:30 Kalejira.
12:00 Euskal dantzak.
13:00 Talo-txiki.
13:30 Disko-Festa: Arima Cool Tour.

Ekainak 11, eguaztena

13:00 Meza.
14:00 Amets Bilbao Trikitilariak.
15:00 Herri-bazkaria.
17:00 Bingo Partida.
19:30 Jaien amaierako traka.

Martiartu San Antonio jaiak

Ekainak 13, barikua

12:00 Meza.
12:30 Auzoko nagusientzako luntxa.

Ekainak 14, zapatua

18:00 Sokatira.

18:00-21:00 Puzgarriak.
21:00-22:00 Saiheski-jana.
22:00 Kontzertuak.
02:00 Bingoa.
02:30 Erromeria.

Ekainak 15, domeka

17:00-20:00 Umeentzako tailerrak
18:00 Idi-probak

Erandiogoikoa Gorpuzti jaiak

Ekainak 19, eguena

12:30 Aurrekua eta luntxa herriko nagusientzat.
19:30 Txupinaren jaurtitzea.
21:30 Herri-afaria.
23:00 Erromeria: Nonbait.

Ekainak 20, barikua

18:30 Trikipoteoa Talauren taldeagaz.
18:30 Olgetan Solas
20:00 Goi-Alde Dantza Taldearen erakustaldia.
21:00-23:00 Taloak.
22:00 Kontzertua: Aposapo.
01:00 Erromeria: Olgetan.

Ekainak 21, zapatua

10:30 Azoka.
12:00 Txorierriko dantza-taldeen alardea.
15:00 Herri-bazkaria.

17:30 Bazkalostean, Taberna Ibiltaria.
21:00 Burruntziak eta bokatak.
23:00 Kontzertuak: Mixerabliak eta Alarma Morea.
01:00 Erromeria: Mugi Panderoa.

Ekainak 22, domeka

12:00 Umeentzako argazkigintza.
13:30 Abesbatzaren emanaldia.
15:00 Tortilla-txapelketa.

Kukularra

Ekainak 27, barikua

19:00 Txupinazoaren jaurtitzea eta jaien hasiera.
19:30 Igel-toka.
21:00 Sardina-jatea.
23:00 Kontzertuak: Frantxu, Tierra Kritikal. Amaitzean, musika txosnan.

Ekainak 28, zapatua

11:00-13:30 Umeentzako parkea eta karrak.
11:30 Artisau azoka.
14:30 Paella-lehiaketako arrozaren aurkezpena.
15:00 Bazkaria.
15:00-18:00 Umeentzako jolasak.
18:00 Olgetan solas.
19:00 Apar jaia.
22:00 Kontzertuak: 3en1 Fusion eta Erromeria. Amaitzean, musika txosnan.

irati

MODA GAZTEA ETA ARROPAK

94 491 12 71

iratialgorta@gmail.com

Torreña, 2 48991 – ALGORTA

GIZONEZKO MODA

ALGORTAKO ETORRIDEA 59

Leioa San Juan jaietako musika-eskaintza

Puntako kontzertuak izango dituzte aurtengo Leioako jaietan

Zea Mays, Belako, Naxker, Bizardunak, Txerri Ugerrak eta Efecto Pasillo osatuko dute, beste askoren artean, aurtengo Leioako sanjoanetako musika-eskaintza.

Aurten ere, musika izango da Leioako San Juan jaietako protagonista nagusietako bat. Herriko agertoki nagusietan doako eta publiko guztientzako punta-puntako taldeen kontzertuak izango dituzte horretarako.

Batetik, Udalak aurreratu duen egitarauko plater nagusien artean, Agirre Lehendakariaren plazako kontzertuak egongo dira. Bertan, Zea Mays eta Janus Lester arituko dira, ekainaren 20an; Efecto Pasillo eta Sol Lagarto, zapatuan, hilaren 21ean; eta Vulkano Show Orkestra, domekan, hilaren 22an. Emanaldiak 22:30ean edo 23:00etan hasiko dira, egunaren arabera.

Bestetik, Elexaldeko txosna-gunean ere musikak zeresan handia izango du herriko taldeen emanaldiakaz. Hasteko, barikuan, Naxker eta Fito & Fitipaldis eta Estoparen omenezko banden txanda izango da; zapatuan, Bizardunak, Txerri Ugerrak eta Berba Labanakaz taldeak igoko dira oholtza gainera, eta, amaitzeko, domekan, Belako eta 3 Killer Zombies ariko dira. Astelehe-

nean, hilak 23, Bidean erromeria-taldeak saio bikoitza eskainiko du: San Juanen ikuskizunaren aurretik bat, 22:30ean; eta hori bukatzean bestea, 01:00etan.

Azkenik, Leioako beste hainbat txokotan, hala nola Udondoko Boulevardean, Jose Ramon Aketxe plazan edo Euskal Etheen Plazan, Rebeldes del Swing, Mugarri, Rico & Roll Italianissimo eta Leioako Udal Musika Bandaren emanaldiak ere izango dira. Familientzat, Agirre Lehendakariaren plazan Jazz for Children ikuskizuna ere egongo da, astelehen, hilaren 23an, 20:00etan.

Horrez gain, San Juan jaiek publiko guztientzako beste hainbat jarduera ere izango dituzte, baina horiek datak heldu ahala ezagutaraziko dituzte. ◀

Eskaneatu QR kodea eta ikusi Leioako San Juan jaietako programazioa egunez egun.

Leioa Metroaren lurperatzea

Udalak baliabideak jarriko ditu metroa lurperatu dezaten

Maiatzeko osoko bilkuran mozio bat onartu zuen Udalbatzak Jaurleri-tzaren mendeko Eusko Trenbide Sareak (ETS) erakundeari eskatzeko Lamiakon metroa lurpera dezala, eta egitasmoa EAEko Trenbideen Lurraldearen Arloko Planean sartzeko. EAJk, PSE-EEk eta PPK babestutako proposamenak Bizkaiko Garraio Partzuergoari (BGP) lurraldeko trenbideen lurperatzeen azterketa teknikoa eta ekonomikoa egiteko eskatzen dio. EH Bilduk eta Elkarrekin Podemosek ez zuten neurria babestu.

Susana Garcia Mugikortasun Iraunkorreko sailburuak Legebiltzarrean adierazitakoaren arabera, «gaur egun, Euskal Trenbide Sarean eta Mugikortasun Iraunkorreko Sailean ez dago Metro Bilbaoren trenbidea Leioa eta Getxo udalerrien artean lurperatzeko azterketarik edo proiekturik». Baieztapen horren aurrean, Leioako alkate Iban Rodriguezek Lamiakon metroa lurperatzearen aldeko Udalaren konpromisoa berretsi gura izan zuen. Azaldu zuenez, Udala prest dago beste erakunde batzuek aztertutako lankidetzan aritzeko, bideragarria izan dadin, baita Lamiakoko dartsenaren inguruko etorkizuneko bizitegi-garapenetan ohiko hirigintza-aprobetxamenduen % 15ari uko eginez ere.

Rodriguezek azpimarratu zuen metroa Lamiakon lurperatzea aukera estrategikoa dela udalerriaren hiri- eta bizitegi-garapenerako, eta gogoratu du proposamena daborduko helarazi zaiela erakunde eskudunei. Udalak etorkizuneko apustu gisa defendatu du azpiegitura hori, bizi-kalitatearen, hiri-kohe-sioaren eta jasangarritasunaren alde. ◀

ALAISE UD ALEKUAK

3-12 URTE

etabentura

GOBELA IKASTOLAN (GETXO)

WWW.ALAISE.ORG

Telf info: 629014877

digitala

inpresio

Leioa

KOPILEIOA

Inprimatze Digitala Formatu Guztietan

Sabino Arana 82, 48940, Leioa
944 649 176 - 944 014 431
monkopileioa@gmail.com

eman ta zabal zazu

Universidad
del País Vasco Euskal Herriko
Unibertsitatea

Indarkeria matxistak: Sareko esku-hartzea masterra EHUn

Indarkeria matxistak: Sareko esku hartzea masterra Euskal Autonomia Erkidego osoan dagoen bakarra da ikasleak indarkeria matxisten biktimekin lan egiteko prestatzen eta egiaztatzen dituen. Ikastaroak indarkeria matxisten gaineko ulermen eta ezagutza teoriko-praktikoak azaltzen ditu (jatorria, kausak, egiturak eta tipologiak), berriz ere edukia teoria feministan oinarrituta.

Hala, masterrak hiru helburu nagusi ditu. Lehenik eta behin, indarkeria matxisten adierazpenen aurrean jardun profesional, kontziente eta informatua bultzatzea, prebentzioa, antzemate goiztiarra eta lehen esku-hartzeak bideratzea. Bigarrenik, indarkeriaren biktimak izan diren emakumei bide-laguntza emateko gakoak eskaintzea, genero ikuspegian oinarrituta eta interseksionalitatea kontuan hartuta. Eta azkenik, gizonei bide-laguntza emateko tresnak eskuratzeko aukera erraztea, prebentzioa sustatzeko, jarrera eta jokabide bortitzak goiz antzemateko eta, indarkeriaren eragile diren eta beren harremanetan horrelako jokabideak ezabatze borondatea duten gizonen kasuan, jarrerak errepika ez daitezen bultzatzeko.

Halaber, master honen irakaskuntza-ikas-kuntza prozesua abiatzeko, parte-hartzaile bakoitzak, introspektzioaren eta talde-lanaren bitartez, bere esperientzia propioa berreraikiko du. Era berean, emakumeen aurkako indarkeriaren tipologia guztiak ikuspegi teori-

Masterrari buruz:

- **Izen-emate epea:** ekainaren 20ra arte
- **Modalitatea:** erdipresentziala (aurrez aurrekoa + online)
- **Hizkuntza:** Gaztelaniaz (% 50 euskaraz egiteko aukera)
- **Egutegia:** 2025ko urritik 2026ko maiatzera
- **Lekua:** Zuzenbide Fakultatea (EHUko Bizkaiko Campusa)
- **Gutxi gorabeherako prezioa:** 2.000 euro

ko-praktikotik jorratuko dituzte. Gorputzaren lanketak ezinbesteko garrantzia du ere jardun profesionala hobetzeko tresna gisa: emozioa, arrazoibidea, gorputza eta sexualitateak uztartzen ditu, beharrezkoak direlako indarkeria matxistak jorratzeko orduan. Horrekin batera, indarkeria matxisten eta emakumeen gizarte bazterkeriaren arteko lotura sakonki aztertzen da ikastaroan. Azkenik, eduki guztia ikuspegi interseksionalan oinarrituta dago: bereziki zaugarriak diren kolektiboetako emakumei ematen zaie ahotsa, graduondokoa irakasle aritzen direnak.

Ikastaroan izena emateko epea daborduko zabalik dago, ekainaren 20ra arte. 60 kredituko masterra da eta 2025eko urritik 2026ko maiatzera izango da. Modalitatea erdipresentziala izango da: aurrez aurreko saioak eta online klaseak tartekatzen ditu. Hizkuntzari dagokionez, edukiak gaztelaniaz irakatsiko dira, baina ikasleek kredituen erdia euskaraz egiteko aukera izango dute, Master Amaierako Lana barne. 2.000 euroko prezio orientagarria du eta Zuzenbide fakultatean emango dira klaseak, EHUko Bizkaiko campusean, Leioan.

Laburbilduz, master honek egungo gizarteko beharrei aurre egiteko tresna ezin hobeak eskaintzen ditu, ikuspegi teoriko-praktiko batekin abiatuta, indarkeria matxisten errealitatea askotariko ikuspegietatik ulertu eta landu ahal izateko. Ez galdu aukera, eta eman izena!

Sopelako udako lehenengo

Usaintzen duzu? Daborduko Sopelako jaien lurrina nabari daiteke! Sopelako Kuadrillak taldeak 2025eko jai hauetako aurrerapen bat ekarri digute. Prestatu festetako arropa!

NAHIA MARTINEZ GONDRA ►

Gutxi barru Sopelako jaiak ospatuko dituzue herrian. Sorpresaren bat antolatu duzue Sopelako Kuadrillak taldetik? Sopelako jaiak begira urtero ohikoak izaten diren jarduerak antolatu ditugu, kuadrillen zuzeneko parte-hartzea, inplikazioa eta protagonismoa bilatzen dutenak: kuadrillen jaitsiera, tortilla eta sangria txapelketa edo irrintzi txapelketa, besteak beste. Egia da aurreko nobedade batekin gatozela: kuadrillen jaitsieran zehar txaranga bat izango dugu gurekin. Kuadrillen ikuskizunen ostean eta txupina baino lehenago, txaranga Udaletxe Plaza girotzen egongo da. Txupina bukatu bezain pronto, kalejira egongo da txarangarekin batera txosna guneraino. Bertan, kuadrilla guztiak bertaratzean, txosna batzordearen pregoia eta txosnen irekiera izango ditugu. Jarduera honekin txupinaren giroa berotzeaz gain, txosnei merezi duten garrantzia ematea bilatzen dugu.

Udako lehenengo jaiak izanda, nola sentitzen zarete? Ilusio osoz. Kuadrillentzako urteko datarik esperoena izaten dira. Intentsitate handiko egunak dira, aurretik eta ondoren lan asko exijitzen dutenak. Hala ere, horrelako egunek fruitu onak ematen dituz-

«Eraso matxista zein LGTBfobikoen kontrako protokoloa martxan jarriko dugu eta horretarako zuzeneko harremanean gaude Sugarri talde feministarekin, haiek izan baitira esparru honetan lan guztia egin dutenak eta protokoloa garatu dutenak»

te: modu kolektiboan disfrutatzeko aukera emateaz gain herria indartu egiten da. Horrenbestez, ilusio askoz eta ardura handiarekin sentitzen gara.

Sopelako jaiak bereziak direla esango zenukete? Baietz esango genuke, uda hasierako jaiak izateaz gain atzean dagoen lan guztia herritik eta herriarentzako egiten delako. Sopelako jaiak jai-batzordean gauden kolektibok eramaten ditugu aurrera. Urte bukaeran, astero biltzen hasten gara eta buru belarri jartzen gara datozen jaietako presta-

FOTOXABIER SOPELA

Doctor Landa z/g
946 760 309
www.fotoxabier.com

UDALEKU MUSIKALAK

INFO@BATUTAMUSIKA.COM
UDABERRIA 10, AIBOA (GETXO)

COLONIAS MUSICALES

Batuta 6 0 3 0 3 6 5 5 6

jaiak hastear daude!

2024ko Sopolako jaietako irudi batzuk. SOPELAKO KUADRILLAK

Ekainaren 26tik 29ra

Kuadrillentzako urteko datarik esperoan

Ekainak 26, eguena

- 19:00** Kuadrillen jaitsiera eta kalejira txarangagaz. Ostein, kuadrillen ikuskizunak.
- 21:00** Pregoia eta txupina. Ostein kalejira txarangagaz txosnetaraino.
- 21:30** Txosna Batzordearen pregoia eta txosnen irekiera. Txosnen apainketa lehiaketa irekieragaz batera.
- 22:00** Kontzertuak.

Ekainak 27, barikua

- 14:30** Tortilla eta sangria txapelketa txosnetan (16:00etan aurkeztu).
- 18:30** Irrintzi txapelketa.
- 20:00** Poteo musikatua.

Ekainak 28, zapatua

Egun tematikoa (gaia erabakitzeke)

- 14:30** Herri-bazkaria.
- 15:30** Bazkaloste musikatua.
- 18:00** Kuadrillen jolasak.
- 20:00** Elektrotxaranga.
- 22:00** Kontzertuak.

Ekainak 29, domeka

- 12:00** Paella txapelketa.
- 17:00** Kuadrillen jolasak berdegunean.
- 20:00** Kuadrillen arteko trivial txapelketaren sari-banaketa.
- 22:00** Jaiei agur esateko erromeria.

kuntzan. Modu horretan, herriaren inplikazioa ezinbestekoa da jaiak aurrera eraman ahal izateko. Uste dugu Sopolako jaiak izatera herrikoi horrek berezitasuna ematen diela. Horregatik beti jaien aldarrikapena honakoa da: jai herrikoiak, parekideak, parte-hartzaileak eta euskaldunak!

Hortaz, aldarrikapenerako unea izango duzue? Noski. Kuadrillen jaitsieran, txosna batzordeetako pregoiak, txosnetako apainketa... aldarrikapenez beteko dugu. Aurrekoaz aparte, jaietako osteguna egun femi-

«Poliziaren presentzia areagotzeak ez du bermatzen jaiak seguruagoak izatea. Horretarako errotiko lanketa bat behar da, hainbat jarrera deseraikitzea dakarrena»

nista izango da, eta txosnaguneko musika talde guztiak emakumezkoek osatutako taldeak izango dira. LGTB kolektiboak bere lekua izango du ere, eta ostiralean egongo den kontzertu nagusietako batek ikusgarritasuna emango dio. Aprobetxatu nahiko genuke esateko Ticket BAI edo BATUZ delako sistemek txosnen izaera eta biziraupena arriskuan jartzen dituela. Txosnen kontrako eraso baten aurrean gaude, eta ezin dugu beste alde batera begiratu. Txosna guztiak animatzen ditugu datorren urtean inposatu nahi diguten neurri honi planto egin diezaioten. ◀

Udaberriko Jaiak

Ekainak 14
larunbata,
10:00etatik aurrera

**ander
deuna**
IKASTOLA

EKINTZA MORDOA ANTOLATU DITUGU
IKASTURTEARI BUKAERA EZIN HOBEA EMATEKO.

...eta, bukatzerakoan,
ondo pasa herriko jaietan!

«Herriko eragileen ekarpen

Ekainaren 20tik 24ra bitartean, San Juan festetan murgilduko dira barrikoztarrak. Aurten, astelehenean izango da San Juan gauaren ikuskizuna.

Udako solstizioagaz bat eginez, eguzkiari indarra emateko sua piztu eta sugarren inguruan dantzan ospatu ohi dira sanjuanak. Aurten astelehenean izango da zita, baina horrek ez du ospakizunak behar bezala egitea eragotziko. Hala adierazi dute Barrikako jai batzordeko kideek, jaiei hasiera emateko guztia prest baitute. Ekitaldi gehienak udaletxeko plazan izango dira.

Udari ondo-etorria egiteko atzera-kontaketa martxan da; zelan doaz aurtengo jaien antolaketa-lanak? Azken orduko detaileak ixten gabiltza, eta gure asmoa ahalik eta lasterren San Juan jaietako programazioaren berri ematea da. Beti bezala, herriko askotariko eragileek ekarpenak txertatzen saiatu gara, egitarau euskalduna, parte-hartzailea eta inklusiboa eskaintzeko asmoarekin.

Zer nabarmenduko zenukete aurtengo jaien egitarauaz? Hurbileko eragile soziokulturalekin lan egiteko prozedura bermatu nahi dugu, horregatik, gure egitaraura tokiko eta Uribe Kosta eskualdeko konpainia, artistak, musikariak eta elkarteak ekarri ditugu. Era berean, jaiak guztiok parte hartzeko eremuak izan behar dutelakoan, adin-tarte guztiei zu-

Ekainaren 23an, astelehenean, isiotuko dute sua San Juan egunaren bezperan.

RPS 65/17

**ARANTZA
ETXEBARRIA**
Hortz-Klinika

Odontologia orokorra
Ortodontzia

Periodontzia
PADI

Bidebarri 27, behea eskuina · ALGORTA

944 307 696

Īñaki Bitxitegia

Montblanc, Longines eta TagHeuer agentzia ofiziala

Villamonte plaza 3
94 430 23 45

Algorta

Telletxe 1
94 460 27 41

ak txertatzen saiatu gara»

zenduriko eta aniztasuna jarraibide duten ekintzak bilatu ditugu. Nagusi, heldu, gazte zein familiek giro hurbil eta seguruan gozatzeko aukera paregabea dira Barrikako san-juanak.

Berritasunik dakarzue? Aurten, egunean zehar musikaz gozatzeko aukera izango dugu, larunbat eguerdian kontzertu akustikoa izango dugu-eta. Umore Azokan estreina-tu berri den dantza-ikuskizuna izango da ere San Juan sua girotzeko, Meñakoz taldearen eskutik. Azkenik, larunbateko gauean, ekainak 21, Fito & Fitipaldis banda ezagunaren zaleek musika-taldearen tributua izango dute gurean.

San Juan gaua izan ohi da egun handia; zela-koa aurreikusten duzue? Astelehena da aurten, lan eguna herritar askorentzat. Horrek, jaietako programazioa arratsaldez soilik egitea baldintzatu du. Hala ere, 18:30ean jaia-ri hasiera emango diogu Arima familia disko-festarekin, ondoren, ohiko txokolate-jana herrikoia eta Tai Ji erakustaldia izango dira, baita Ttakunerre herriko elkartearen ikuski-zuna ere. Azkenik, San Juan sua girotzeko, lehen esan bezala, Meñakoz dantza taldearen *Suak su* ikuskizunak sorginduko gaitu.

Zer esango zeniekete herritarrei jaietara hurbiltzeko? Egun hauetan jai-giroaz gozatzera animatzen ditugu, ez dago aitzakiarik. Jaiak alaitasunean, harmonian eta bizikidetzan bizi nahi ditugu, pertsonetikiko eta ingurune naturalarekiko errespetuz jokatzeko eta indarkeria matxistarik gabe. Eta hori horrela izateko, guztion laguntza behar dugu. Zatoz! ◀

Ekainaren 20tik 24ra

Ekainak 20, barikua

- 18:30** Kalejira eta txalaparta, Goierri Bizirik eta Ttakunerre elkartearen eskutik.
- 19:00** Txupinazoa eta pregoiaren irakurketa, Gertuko elkartearen eskutik.
- 19:30** Ttipika Dantza gidatuak.
- 20:00** Sardina-jana eta sagardo festa.
- 21:00** Kontzertua: Moskor Alaiak.
- 23:00** Kontzertua: Urban Tones.

Ekainak 21, zapatua

- 10:00–15:00** Sukalki Txapelketa. Izen-emateak 11:30ean, Udaletxeko plazan.
- 12:00** Haurrentzako puzgarriak.
- 13:00** Kontzertua: Er Duende & Tonians eta Urbi Selektah.
- 16:30** Mus Txapelketa, Nagusien etxean.
- 17:30** Sukalkien sari-banaketa.
- 18:00** Familia-ikuskizuna: *Matraka Culinary* (Trakamatraka).
- 19:30** Disko festa: Esna Gazte.
- 22:00** Kontzertua: Fito & Fitipaldis tributu-banda (Wilson & Wilsonetis).
- 23:30** Erromeria: Sastraka.

Ekainak 22, domeka

- 10:00** Nekazaritza eta Artisautza Azoka.
- 12:00** Haurrentzako puzgarriak.
- 12:00** Igel toka Txapelketa, Jubibarrikaren eskutik.

- 12:00** Euskal dantzak, Emakumeen Hitza elkartearen eskutik.
- 12:30** Trikipoteoa: Zuzterrak.
- 18:00** Zirku-ikuskizuna: *Bidaibizitzen* (Zirkun Zirkon).
- 19:00** Dantza plaza: Patxi Perez konpainia.
- 19:00** Sahieski-jana.

Ekainak 23, astelehena

- 19:00** Familia-disko-festa: Arima.
- 21:30** Txokolate jana, Gure ixerdia elkartearen eskutik.
- 21:30** Tai Ji erakustaldia.
- 22:00** Txalaparta ikuskizuna, Ttakurrene elkartearen eskutik.
- 22:30** San Juan gaua ikuskizuna: *Gerora* (Meñakoz dantza taldea).

Ekainak 24, martitzena

- 11:00** Meza nagusia.
- 12:00** Agurra: Emakumeen Hitza dantza taldearen eskutik.
- 12:00** Kontzertu korala: Aita Gotzon (Barrika) eta Lagun artea (Sopela).
- 14:30** Herri-bazkaria. Izena emateko epea: ekainaren 17ra arte, udal-liburutegian, astelehenetik eguenera, 17:00-20:00 eta barikuetan, 10:00-13:00.

Gorliz Dastatuarte**Uztailaren 4tik aurrera,
Dastatuarte jaialdia
Gorlizera bueltan da!**

Beste urte batez, Gorlizko kaleak artez, dibertimenduz eta gastronomiaz beteko dira Dastatuarte jaialdiari esker. Gorlizko Udalak Bizkaiko Foru Aldundiagaz elkarlanean antolatzen duen ekitaldia da eta, aurtén, uztailaren 4, 5 eta 6an egingo dute; ekimenaren seigarren edizioa izango da. Uztailaren 4tik aurrera hainbat jarduera egongo dira gozagai gorliztar zein udalerrira gerturatuko diren inguruko bizilagun guztientzat: foodtruck-ak, artisautza eta gastronomia postuak, tailerrak, kalejirak, dantza ikuskizunak, baka-rrizketak, zuzeneko musika, magia, ipuin kontalariak, dastatzeak, erakusketak eta, azken finean, publiko guztiei zuzendutako programa. Jarduera hauek guztiak bost gutnetan banatuko dira: Eliza, San Pedro eta Ibarreta plazak, Ondargana kanpa eta Sertutxena. Aurtengo ekitaldi nagusietako bat pintxo lehiaketa izango da, izan ere, hamai-ka ostalaritza-establezimenduk parte hartuko dute: Portalena, Argintxe, Arin-Arin, New Tavern, Okela, Olaxka, Txispas, Iberre, Jubis Gorliz, Bahia eta Jamonostruck. Hala, bisitariak gustukoenaren aldeko botoa emateko eta hainbat zozketan parte hartzeko aukera izango dute.

Horrez gain, aste-akabu horretan, Okela eta Begoña jatetxeek plater bereziak eskainiko dituzte ere. Azkenik, Dastatuarte jaialdiak ere ongintzazko izaera izango du, paella solidario baten bidez: uztailaren 6an, domekan, egingo dute, eta bildutako dirua Aspertxu taldeari bideratuko diote, Asperger sindromea eta AEN duten Bizkaiko gurasoen eta helduen elkarteak. ◀

Gorliz Ospakizunak ekainean**Bere 45. urtemuga
ospatuko du Aratz
Dantza Taldeak**

Urteurrenako ekitaldiak ekainaren 27, 28 eta 29an ospatuko dituzte. Hala, aste-akabu osorako egitarau oparoa prestatu dute taldekideek.

Aste-akabu osoan argazki-erakusketa bat izango dute.

Aratz Dantza Taldeak 45 urte bete ditu, eta lau hamarkada hauetan zehar bere ibilbidean parte hartu duten pertsona eta familia guztiak bilduko dituen programa berezi batez ospatuko dute urtemuga. Barikuan, ekainaren 27an, taldeko kide izan diren bazkide eta dantzari historikoei zuzendutako omenaldi afari bat egingo dute. Zapatuan, hilaren 28an, 20:00etan,

dantzaldi jendetsua izango da Ibarretako plazan; bertan, gaur egungo dantzariak eta taldearen belau-naldi zaharrak ohol-tza gainean batuko dira. Azkenik, ekainaren 29an, domekan, San Pedro Egunean, Lekeitioko kaxarranka izango da protagonista berriz ere jubilatuen plazan. Trikitia, txistua eta panderoaren erritmoan, taldeko egungo kideek amaiera emango diote ospakizun bereziari. ◀

Food&Art jaialdia

DASTATUARTE

Uztailak 4, 5, 6 Julio . GORLIZ

Honen kidea / Socio/a de

Antolatut / Organiza

#dastatuarte #visitgorliz

Plentzia Udalaren informazio-kanpaina

Pisu turistikoak arautzeko deia egin diete komunitateei

Bertako biztanleei etxebizitza bat eskuratzeko aukera bermatzeko, Udalak dei egin die komunitateei pisu turistikoen erabilera arautu dezaten.

Plentziako Udaleko iturriek azaldu dutenez, oraindino indarrean dauden 1993ko Arau Subsidiarioek ez dute erregulazio espezifikorik aurreikusten pisu turistikoentzat, eta horrek mugatu egiten ditu Udalaren egiturazko jarduerak. Era berean, uneotan Hiri Antolamenduko Plan Orokorra (HAPO) onartzeko zain dagoenez, eta horren garapena sei eta zortzi urte bitartean luza daitekeelakoan, «prebentzio-neurri gisa» etxebizitza-komunitateek euren araudia ezartzeko informazio-kanpaina abiatu du Udalak, hain zuen ere, epe laburrean egungo bizitegi-krisiaren aurrean jarduteko.

Argudiatu dutenez, Plentziak, kostaldeko beste udalerrri batzuek bezala, «eskaintza turistikoaren hazkunde desorekatuaren eta egungo etxebizitza-krisiaren erronkei egin behar die aurre». Gaineratu dutenez, 2025 Soziometroaren arabera, EAEko biztanleriaren % 47k kezka adierazten dute euren bizilekuaren egoeragatik.

Besteak beste, arazoitu dute fenomeno horrek higiezinaren espekulazioa, alokairuaren eta salmentarako etxeen garestitzea eta bertako biztanleriaren desplazamendua be-

Azken datuen arabera, Plentzian 50 pisu turistiko inguru daude. HODEI TORRES

Informazioa

Udalak arreta espezializatuko zerbitzu bat jarri du komunitateen eskura. **Etxebizitza Bulegoan**, maiatzean eta ekainean, alde aurretik hitzordua eskatuta, 688 780 673 telefonora deituta. Azalpen-liburuxka bat, informazio-kartelak eta estatutuak aldatzea errazteko zirriborro orientagarriak ere banatu ditu.

zalako arriskuak dakartzala. «Alokairu tradizionalaren merkaturak murrizten ari den bitartean, etxebizitza turistikoen eskaintza etengabe hazten ari da», ohartarazi dute.

Horren aurrean, Udalak azaldu du Jabetza Horizontalaren Legeak pisu turistikoak mugatzeko eta debekatzeko aukera ematen duela estatutuen bidez. Hala, HAPOa onartu bitartean, jabe-komunitateei gomendatu die aukerak ugazaba guztiei jakinaraztea, neurriak gehiengo kualifikatuz onartzea, aldaketak lege-aholkularitza batez idaztea eta erabakia Jabetza Erregistroan inskribatzea. ◀

GetxoGasol

Urteko 365 egunetan gaude zabalik

- Garbiketa gunea
- Denda eta okindegia
- GnG tailerra
- Solaguren Jatetxea

☎ 944 301 500

📍 Getxo eta Berango artean

GetxoGason Euskararekin bat!

JUAN MARI

Harategia Urdaitegia

Baserriko haragia, produktu artisaua eta etxeko zerbitzua

Las Mercedes, 31. 48930 AREETA
94 464 41 25

Sopela Palestinagaz bat**Israelgo enpresagaz duen kontratua eteteko eskatu du Udalak**

Sopelako Udalak mozio bat onartu zuen maiatzaren 29ko osoko bilkuran. Haren bitartez, Palestinako herriari elkartasuna adierazi diote, eta Metro Bilbaori I-SEC Aviation Security SL segurtasun enpresagaz duen kontratua eteteko eskatu du. Enpresa horrek lotura estua du Israelgo armada eta zerbitzu sekretuakaz, baita kontrol eta errepresio teknikak erabiltzeagaz ere.

Udalak nabarmendu du Euskal Herriak ezin duela inpartziala izan: «Uste dugu euskal erakundeek jarrera irmoa izan behar dutela Israel herri palestinarraren aurka egiten ari den genozidioaren aurka». ◀

Urduliz Antsietatea eta generoa**Antsietatea duten emakumeentzako programa abiatuko dute**

Smakumeak osasunaren alde», antsietatea kudeatzeko programa komunitarioa da, zehazki, emakumeei zuzendutakoa. Antolatzaileek jakinarazi dutenez, 10 pertsonatik 1ek espezialista batengana jotzen du antsietateagatik, eta horietatik, 3tik 2 emakumeak dira. Hori horrela, programa hau martxan jarriko dute iraila eta abendua bitarteko martitzen guztietan, Urdulizko kultur etxean, 16:15etik 19:15era. Izena emateko deitu 688 699 454 edo 946 859 611 telefono zenbakietara edo idatzi prebentzioa@uribekosta.eus helbide elektronikora, abuztuaren 18ra arte. ◀

Uribe Kosta Gazte Feministen Eguna**Eskualdeko gazte feministek bat egin dute Plentzian**

Eskualdeko feministak batzeko eta saretzeko helburuagaz, maiatzaren 31n, Uribe Kostako Gazte Feministen Eguna ospatu zuten, Plentziako Danontzat gaztetxean.

Danontzat gaztetxean ospatu zuten jardunaldia. UK-KO GAZTE FEMINISTAK

Eskualdeko lagunek euren arteko harremanak sendotzeko parada izan zuten maiatzaren 31n, Uribe Kostako Gazte Feministen Egunean. Antolatzaileen artean Sorginen Alabak, Sugarri eta Haziak taldeak egon ziren. Kide batek euren xedea azaldu du: «Denok elkartzeko beharra ikusten genuen, denok Uribe Kosta feminista bat eraikitzeke lan egiten dugulako eta gazte ikuspegitik mugimendu feministari ekarpen handia egiten diogulako. Gainera,

urriaren 31n eta azaroaren 1ean eta 2an Euskal Herriko Gazte Feministen Baterajotzea izango da eta bertara eskualde bezala joateko asmo dugu, hiru egun horiek elkarrekin igarotzeko. Gure arteko aliantzak eraikitzen jarraitu nahi dugu, patriarkatuaren aurka gune guztietatik eta era kolektiboan egin behar dugulako borroka». Halaber, eskualdeko gazte feministak gonbidatu dituzte haiekaz Baterajotzera joateko, sarea handitzen jarraitzeko asmoagaz. ◀

SAN NIKOLAS
IKASTOLA

sanikolas.eus

Erdi
gunean
ZU

Sopela Aparkatzeko sistema arautua

TAO sistema aktibatu dute Sopelan

Ekainaren 1etik, Sopelako TAO sistema martxan dago aurreko urteko prezio berberakaz. Gauzak horrela, eguneko tarifak 10 eurokoa izaten jarraituko du, eta aparkatze-zatiak hurrengoak dira: ordu erdiko lehenengo frakzioak 0,55 euroko kostua izango du, eta hurrengo ordu erdiko frakzioek 0,50 euroko igoera izango dute, egunean 10 eurora iritsi arte.

Maiztasun handiko erabiltzaileen kasuan, 60 euro ordainduko dute urtean (ekaina-iraila). Egoera hori surflari federatuei, parapente-pilotu federatuei eta Sopelan kokatutako eta OHZri lotutako etxebizitzaren jabe diren eta erroldatuta ez dauden pertsonen aplikazioak dakieke. Azkenik,

egoiliar-txartela duten erabiltzaileen kasua dago; horiek salbuetsita daude, betiere zerbitzua arautzen duen ordenantzen 11. artikuluko baldintzak betetzen baditu.

TAO ordaintzeko moduak askotarikoak dira: parkimetroetan txanponakaz eta txartelagaz egin daiteke, baita aplikazio mugikorraren bidez ere. Isuna 15 eurokoa da eta baliogabetzea ahalbidetzen dute. Halaber, TAOren kontrolatzaileek 15 minutuko tartea utziko dute salaketa jarri aurretik herritarrek aparkalekua ordain dezaten.

Ordutegia hurrengoa da eta daborduko martxan dago: astelehene-tik domekara, goizeko 10:00etatik arrastiko 20:00etara. ◀

Berango Azpiegitura berriak

Sopelara doan bidegorria amaitu dute Sabino Arana kalean

Berangoko Sabino Aranako 3. fasearen barruan, udalerrria Sopelagaz lotzen duen bidegorria eraikitze lanak amaitu dituzte daborduko. Udalak jakinarazi duenez, 200 metro inguruko bide zatia eraiki dute, Gobela ibaiaren paretik eta udal-ortuen ondotik igarotzen dena. Obrak 2024an esleitu zituzten, eta Asfaltados Y Construcciones Morga, S.L. enpresa izan da esleipenduna. Proiektuak guztira 214.819 euroko kostua izan du (BEZa barne) eta, horretarako, Bizkaiko Foru Aldundiko Herri Administrazio eta Erakunde Harremanetarako Sailaren dirulaguntza jaso du Berangoko Udalak: 56.005,43 euro, «2024ko azpiegiturak» programaren bidez. Azpiegitura berri honek oinezko eta txirrindularientzako konexio hobea eskainiko du Berango eta Sopel udalerrien artean, mugikortasun jasangarria bultzatuz. ◀

Publierreportajea **Artolozaga Anaiak**

ARTOLOZAGA ANAIK TAILERRAK

Gatzarriñe kalea 42, 48600, Sopela • 946 760 013 • www.talleresartolozaga.com

Zure konfiantzazko tailerra

Autoen konponketako fase eta atal guztiak hartzen dituzten profesional talde kualifikatua dute Artolozaga anaiak. Mekanika osoa, elektronika, diesel zein gasolina ibilgailuak, gurpilak, txapa eta pintura jorrazten dituzte Sopelako Gatzarriñe kalean duten tailerrean. Horietan emaitzarik onena izateko goi mailako teknologia darabilte, eta Bosch Car Service zigiluaren bermea daukate, besteak beste, ordeko pieza originalak erabiltzen dituztela ziur egon zaitezke.

Etiket hurbil eta 40 urteko ezagutza metatuagaz, Artolozaga anaiak da ibilgailua prest jartzeko eta edozein konponketa egiteko tailerra, zalantza barik.

Ez izan zalantzarik, autoak arazoak ematen badizkizu, motorra hondatu bazaizu, IAT gainditzeko arazoak badituzu, doikuntzak egin behar badizkiozu edo etiket hurbil konfiantzazko tailer baten bila ari bazara, joan Artolozaga anaiak tailerrera eta ez zara damutuko.

Multimarka. Artolozaga anaien marka eta mota guztietako ibilgailuak artatzen dituzte euren tailerrean.

Diagnostikotik hasita, konponketa konplexuenetara egiten dute, baita mantentze-lanak ere. Jarduera integrala.

Ibilgailu elektrikoak eta hibridoak ere artatzen dituzte. Teknologia berrienetara moldatutako mekanikarekin.

Isaac Amezaga Larrazabal Bizkaiko Foru Aldundiko Euskara zuzendaria

«Eragin itzela daukie toki

Isaac Amezaga Aldundiko Euskara zuzendaria da eta, Bizkaiko tokiko hedabideen osasuna ona dela uste duen arren, erronkak ere garrantzitsuak direla azpimarratu du.

Bizkaiko tokiko hedabideen errealtatea hurbiletik ezagutzen duzu, nolakoa da gaur egungo argazkia? Argazkia positiboa da. Orokorrean, eskualde gehienetan proiektu komunikatibo bakarra dago, eta beharbada hori izan behar da aurrera begirako bidea. Baina, hori esanda, testuinguru sozialak eta ekonomikoak zehaztuko dau zelangoa izan behar dauan eskualde bakoitzeko antolaketa komunikatiboak. Aldundiaren asmoa, guraria eta betebeharra be bada sortzen diran proiektuak jasangarriak izatea, horrek iraunkortasuna eta konsumitzaileak diran herritarren konfiantza irabaztea ekarriko deutse-ta. Gainditu egin behar da boluntarismoaren aroa eta proiektu komunikatiboek aro profesionalago baterako saltoa egin behar dabe, horrek segurtasuna emongo deutse-ta. Aukerea emongo deutse argi izateko nora jo gura daben, zer gura daben izatea euren proiektua, AMIA azterketa egin eta ikusteko non egon gura daben 10-20 urteko epean.

Ildo horretan, zeintzuk dira Aldundiaren ardatzak eta non ari zarete jartzen indarra? Dakizuenez, tokiko komunikabideai laguntzeko hitzarmen bat daukagu hiru foru-aldundiok eta Eusko Jaurlaritzak, non erakunde bako-

Amezaga Maruriko alkate ohia eta Euskal Filologian lizentziatua ere bada. GEURIA

«BFaren eta gizartearen ikuspuntutik, komunikabide sendoak eta autonomoak gurako geunkez, euren burua sustengatzeko gai diranak. Etorriko jakezan erronkari aurre egiteko gai izango diranak. Euren ingurunean txertatuago egongo diranak eta alkar elikatzen direnak»

txak bere eremu geografikoko komunikabideai laguntzen deuten. Baina diru-laguntzez aparte be, komunikabideen profesionaltasuneranzko bestelako pausoak be emon ditugu erakundeok, Euskaliten bitartez. Eta aurretik be bide horretatik jarraitzeko asmoa daukagu. Edozelan be, hitzarmena sinatzen dogun erakundeek eta hedabideen ordezkariak daukagun mahaian bestelako prestakuntza beharren bat be planteauko balitz, aztertu egin leike beharrok babesteko aukerea.

Zure ustez, zeintzuk dira Bizkaiko tokiko komunikabideek dauzkaten abantailak eta ahuleziak? Indargune bat da gure hedabideetako batzuek, argi izanda merkatuan eta gizartean zer dagoan, zeri egin behar deuten

UDAKO IKASTARO TRINKOAK ETA BARNETEGIAK

URIBEKOSTAKO AEK

Matrikula epea: ekainean eta uztailean.

Leioa: 944 64 60 63 | lamia@aek.eus

Getxo: 944 304 734 | lauaxeta@aek.eus

Plentzia: 946 77 36 07 | jentilbaso@aek.eus

Gorliz: 946 77 36 46 | jentilbaso@aek.eus

☎ 688 746 776 · [uribekostakoak](http://uribekostakoak.eus)

673 200 100 / 946 464 000
www.aek.eus

Informazio gehiago

ko hedabideek»

aurre eta euren egiturak zein lan egiteko moduak horretara egokitzea, sano modu profesionalen. Indargune be bada hedabideok erakundeen aldetik daukien laguntza. Era berean, sinergiak batzea eta komunikabide handiagoakaz eskutik joatea inportantea da, alkarrerri lagunduz, irakurle, entzule eta konsumitzaileak hobeto informatuta izateko, eta eragile guztiak eroso sentiarazoten dauzan markoa zehaztea.

Ahulguneen artean, hedabide batzuen egitura bera legoke, egitura horrek ez baitu laguntan hedabideen profesionaltasunean. Beste ahulgune bat sektoreak berak dituan zalantzak dira, ez bakarrik Euskal Herrikoak ezpada mundu osokoak: hornigaien garestitzea, pertsonen informazioa jasotzeko daukizela ohiturak aldatzea, eta gurean, euskerazko kontsumoak dituan zailtasunak.

HIRUKAK hamar urte bete ditu aurten, nola ikusten duzu hedabidea? Ibilbide aberasgarria egin dau bai eskualdearentzat, bai bertako langile-taldearentzat. Batetik, HIRUKAK jakin izan dau egokitzen eskualdeak informazio-beharrak dirala-ta dituan beharri-zanetara: on-line ekoizpena, sare sozialak... Bestetik, azpimarratzekoa da HIRUKA argitaratzeko egunero lanean dabilzan pertsonen egindako ahalegina, abiatutako aldaketa horreei guztiai behar dan lez erantzuteko egin behar izan dituan egokitzapenak egiteko eta sendotzeko.

Zein irizpide hartzen dituzue kontuan laguntzak ematerakoan? Erispide aldaketa dakar deialdi honek, proiektu komunikatibo

Euskararen egoera

«Gurean, euskararen egoera ez da gainerako lurraldeetako baino txarragoa. Tentsinoak daukaguz eta Bizkai osoan zehar ez da bardin erabiltzen, baina gure kezak Euskal Herri osoko berberak dira: erabileraren beherakadea, gazteen erreferentzialtasun faltea... Horretan eragiteko babestu dogu Bizkaia Gara lako programa bat, zeinak, Tauparen eskutik, egungo egoera iraultzeko asmoa daukan»

Diru-laguntzen irizpideak

«Urte honetatik aurrera proiektu komunikatiboen sendotasunari begiratuko jako gehiago, egindako produktinoari baino. Baina, argi izanda azken finean aurtengo deialdi honen helburua zein aurreko deialdietakoena sektorean lan egiten daben langileen lan-baldintza egokia bermatzea dala»

osoak hartuko ditu-ta aintzat, ez hedabide soilak. Esaterako, komunikabide batek telebista, irratia eta aldizkaria baleukoz, guztiak sartuko litzakez proiektu bakarrean eta hori baloratuko litzake. Hori esanda, tokiko hedabideen kudeaketan jarriko da azpimarra eta proiektua definitzeko eta zehazteko eskatuko jake, eta hor erabagiak hartu beharko ditue proiektuaren inpaktuari eta kalidadeari jagokonez. Dirulaguntzea jasotzeko urte askoko begirada eskeintzea eskatuko jake hedabideai, nahiz eta dirulaguntzen banaketa urteroko deialdietan egingo dogun Bizkaian.

Nola baloratzen duzu hedabideek herritarren euskalduntzean edo euskararekiko atxikimenduan duten eragina? Eragin itzela daukie tokiko hedabideek, gizartea trinkotzeko balio dabe-ta, komunitadea egiteko balio dabe-ta. Hau da, giza talde bati bere hizkuntzan edukiak eskeintzen deutez hedabideek eta, holan, irakurleak komunitade bati atxikitzekeo balioko dabe eta, komunitade horren erakusgarri euskerea danez, euskararekiko atxikimendua indartzeko be balioko dabe.

Hedabideok kalidadezko produktua eskeintzen badabe, eragin bikotxa izango dau horrek. Batetik, irakurle diranek ez dabe atxikimendurik galduko hedabidearekiko zein hizkuntzarekiko, hau da, irakurtzen jarraitzeko gogoia izango dabe. Eta, bestetik, aurretik konsumitzaile ez ziranek ikusi ezke-ro badagoala hedabide bat kalidadezko produktua eskeintzen dauana, konsumiduten hasteko gogoia piztuko jake, eta horrek lagunduko dau herritar horreek, konsumitzaile berri horreek, euskalduntzen. ◀

KONFIANTZAZKOA ETA HURBILA

- 0-16 adin tartea.
- Euskara eta euskal kultura onarri.
- Ingelesa Haur Hezkuntzatik.
- Guraso kooperatiba.
- Herritarra eta eraldatzailea.
- Autobus zerbitzua 2 urtetatik aurrera.
- Bertako janaria, ikastolan sukaldatua.
- Proiektu berritzaileak: Konfiantzaren pedagogia, EKI, KiVa...
- Irakasleen etengabeko prestakuntza eta inplikazioa.

www.betikoikastola.eus
Artatza auzoa, 84, (48940) Leioa
info@betikoikastola.eus
94 464 23 64

A photograph of four male dancers in grey athletic wear performing on a rooftop. They are all smiling and have their arms raised in a celebratory gesture. The background shows a large glass window reflecting the sky. The text 'Gure agertokiak kaleak dira' is overlaid in large white letters.

Gure agertokiak kaleak dira

Leioako kaleak askotariko artisten eta ikuskizunen agertoki izan ziren maiatzaren 15tik 18ra. Umore Azokaren 25. jaialdiak zapore bikaina utzi du antolatzaileen, profesionalen eta ikusleen artean; izan ere, eguraldi onak lagunduta, aurtengo edizioak 22.000 ikusle baino gehiago erakarri ditu udalerrian sakabanatutako 28 eremu eszenikoetan egin dituzten antzerki, magia eta askotariko ikuskizunez gozatzeko. Hona hemen aurtengo Umore Azokak utzitako hainbat irudi ikusgarri.

TESTUAK: ANDER ZARRAGA • ARGAZKIAK: ESTIBALIZ MAGUREGI ETA LEIOAKO UDALA

Garazi Sanchez Surflari profesionala

«Surfak helduaroan jolasten jarraitzeko aukera eman dit»

Joko Olinpikoetara joatea ekidin zion lesioaren ondorengo hausnarketa eta deskonexio-bidaia bildu ditu Garazi Sanchezek *Modo avión* dokumentalean. Grabaketa- eta sortze-prozesua nolakoa izan zen eta gaur egun surf profesionalaren industria nola ari den aldatzen azaldu digu. Bitartean, laster hasiko den denboraldirako prestatzen ari da, ikuspegi berri bategaz.

TESTUAK: ANDER ZARRAGA • ARGAZKIAK: GARAZI SANCHEZ ►

Modo avión dokumentala aurkezten egon zara azken hilabeteotan; nola joan da prozesua? Egia esan, oso polita izan da, harre-ra oso ona izan baitu. Ez da erraza sare sozialetan eta prentsan kirola ez den zerbaitez berba egitea lortzea, baina oraingoan, surfa baliatu ahal izan dut emaitzek baino garrantzia handiagoa duten beste gauza batzuetaz berba egin ahal izateko. Gainera, publiko eta komunikabide berrietara heltzea lortu dudala uste dut, eta hori ederra izan da. Horrez gain, hainbat ikastetxek, unibertsitatek eta gurasok ere idatzi didate esateko dokumentala beraien ikasle eta seme-alabei jarri dietela; izan ere, jakin dut umeen eta nerabeen artean mugikorraren gehiegizko erabilera ekiditeko dagoen mugimendu indartu bat dagoela, eta horretatik ere esan zidaten asko gustatu zitzaizela, oso tresna egokia iruditu zitzaizelako jende gazteak ikus dezan. Egia esan, hasieran, ez nuen horrelako ezer espero, nire jakin-minetik egin nuen gauza da; nik ez dut hainbeste harremanik nerabe edo gazteekin, baina konturatu nahiz arazo potoloa dagoela zentzu horretan.

Lesio bat izan zenuen eta horrek Joko Olinpikoetatik kanpo utzi zintuen; dokumentala hortik dator edo gerora sortu duzun gauza bat izan da? Esango nuke prozesu guztia nahiko organikoa izan dela. Iaz, asko luzatu zen lesioa bat izan nuen belaunean; hasieran,

Modo avión

Garazi Sanchez surflari getxoztarraren esperientzia kontatzen duen dokumentala da *Modo avión*. Surf profesionaletik aldentu zuten lesio baten ondorioz bere esentziagaz berriz konektatu guran Mexikora egindako bidaian, teknologiak, beldurrak eta antsietateak gure osasun mentalean eta fisikoan nola eragiten duten hausnartzen du. Adituei egindako elkarrizketen eta haien esperientziaren bidez, hiperkonektatutako mundu batean gure ongizatea orekatzearen garrantziari buruzko hausnarketa egitera gonbidatzen du dokumentalak.

ez zirudien oso larria zenik, baina kronifikatu egin zitzaidan eta lehiaketetan mina izaten nuen; txarto sendatutako bihurtura baten modukoa zen, baina larriagoa. Aspaldi bizkarrean izan nuen lesioa askoz larriagoa izan zen, baina, orduan, niretzat biziraupen kontu bat izan zen: hainbeste ikaratu nintzenez, esango nuke nire buruak indarrak atera zituela eta modu estoiko batean aurre egitea lortu nuela. Oraingoan, oso desberdina izan da, itzuli arren, minarekin jarraitzen nuelako, baina ez nekien oso ondo zergatik. Horrekin batera, Jokoen aurretik lortu nuen emaitza nire ibilbideko onena izan zen, baina ikusi nuen ezin izango nintzela Parisko Joko Olinpikoetara joan, eta hori oso-oso gogorra izan zen niretzat.

Hala, Jokoak egiten ziren bitartean Mexikora joatea erabaki nuen, nire buruarekin birkonektatzeko: surfa egin, bidaiatu, mundua ezagutu... Askotan egon naiz han, bake asko ematen didan leku bat baita. Hala ere, bidaia horretan konturatu nintzen ez dela lekuaren gauza, gure ongizatearen arduradunak gu baikara; hau da, leku oso ederrean egon arren, guk ere gure aldetik zer-bait jarri behar dugu ongi egon nahi baldin badugu. Hango herrixka batean nengoela, nabaritu nuen aldaketa nagusia Interneten agerpena izan zela. Lehen ez zegoen sare-rik, eta orduan konturatu nintzen horregatik ari zitzaidala hainbeste kostatzen deskonek-

Garazi Sanchez Mexikon izan zenean grabatu zuen *Modo avión* dokumentala.

tatzea. Horrenbestez, erabaki nuen 15 egun mugikorrik gabe egotea, eta buruan neukan horri nolabaiteko forma emateko lagun birekin kontaktuan jarri nintzen. Ez genuen ideia finkorik edo gidoi landurik; hiru egunetan grabatu genuen gerora *Modo avión* izango zena. Etxera bueltatzean azken parteko hausnarketa bat erantsi genion, baina prozesua nahiko naturala izan zen. Uste dut dokumental izendapena baino, hobeto egokitzen zaiola esperimentu hitza.

Bidaia introspektibo baten modukoa izan zen? Esan daiteke baietz. Uste dut lehengo Garazi aurkitu nuela, umetakoa. Nagusi egiten goazen heinean, hainbat motxila, zeregin eta beldur ere bereganatzen ditugu eta nik horren aurretik zegoen Garazi aurkitu dut nolabait. Gaur egun, hainbat erretiro, ikastaro eta eskola daude benetako gizaki izaten erakusten digutenak; nik uste dut txikitari hori badaukagula, baina adinarekin galtzen goazela. Beraz, mugikorra alde batera utzita, estimulua murrizteko prozesu horren bidez, benetan gustatzen zaidana aurkitu ahal izan dut, algoritmoak niri gustatzen zaidana ez inposatzea eta egiten dudana nik nahi dudalako egitea, ez sareetan ondo geratzen delako. Hausnarketarako momentu bat izan zen, nire buruarentzako benetan nahi nuena aurkitzeko modu bat.

«Mugikorra alde batera utzita, estimulua gutxitu eta benetan gustatzen zaidana aurkitu ahal izan dut. Algoritmoak ez dit ezarri zer gustatzen zaidan, eta egiten dudana nik nahi dudalako egin ahal izan dut, ez sareetan ondo geratzen delako»

Bidaiatzean hori errazagoa izan daiteke, baina lortu zenuen esperientzia horretan ikasitako etxera ere ekartzea? Egia da bidaian nengoenean muturrera joan nintzela, baina bueltatzean aztertzen egon nintzen hausnarketa horretatik ikasitakoa eguneroko bizitzan nola txertatu. Batzuetan, apur bat dogmatikoak bilakatzen gara, eta ez diogu gure buruari kale egiten uzten, baina horretatik ere alde egin behar dugula uste dut. Azken finean, nik ez nuen inorentzako eredu izan nahi, nire burua hobetzeko zer egiten ari nintzen esperientzia hori bakarrik nahi nuen kontatu. Egia da konturatu naizela askoz hobeto nagoela presio hori kenduta, esango nuke bizitza erreala gehiago disfrutatzen saiatzen naizela orain.

Gaiaz aldatuta, surf profesionalera jauzi egin zuen lehen belaunaldietako batekoa zara, nolako izan zen prozesua? Ni ez nintzen lehen emakume surflarien belaunaldikoa izan, aurretik izan ziren beste batzuk, hala nola Laura Revuelta, Pilar Ezkurra... Beraiek ere euren txokoa egin zuten olatuen artean. Beraien ostean, txapelketetan eta marken babesarekin hasi ziren lehenak Mirian Imaz eta Estitxu Estremo bezalakoak izan ziren; beraiek ireki ziguten bidea. Hala ere, egia da gure belaunaldiko surflariak izan gara surfetik bizi ahal izan garena lehenak: ni

Bere lesioak 2024ko Joko Olinpikoetara joatea eragotzi zion Garaziri.

kiroletik eta horren inguruan dagoen guztitik bizi naiz. Dena den, horren aurretik, batek baino gehiagok esan zidan surfarena ondo zegoela, baina hobeto zela ingeniari bat edo baliagarriagoa den beste zerbaitek ikastea; beraz, uste dut gizartearen aurrerapauso bat ere badela gu ere horretatik bizi ahal izatea.

Hala ere, uste dut gero eta zailagoa dela surfaren mundutik bakarrik bizitzea, industria gune erabakigarri batean baitago. Esango nuke gazteagoak ginenean, bai neskak, bai mutilak, marken aldetik babes gehiago jasotzen genuela. Hala ere, pozgarria da hainbeste neska surflari egotea eta ikustea bidaiatzen ari direla, gaztetan faltan sumatu nuen zerbaite izan zelako.

Nola ari da aldatzen industria? Surfa kirol olinpikoa denetik, gauzak asko aldatu dira; orain, gure emaitzetatik bizi gara eta erakunde publikoak ere indar handiarekin sartu dira. Adibidez, Joko Olinpikoetara ez nintzenetz joan, Basque Teamekin nuen beka galdu nuen. Esango nuke emaitzekiko presioa handiagoa dela gaur egun. Horrez gain, nabarmentzen ari diren surflari askok beraien familien babesa dutela esango nuke, hain garestia den kirola izanik garrantzitsua delako babes-sare egonkor bat izatea. Halaber, olinpikoa denetik, erakunde publikoetatik, Aldunditik adibidez, hainbat laguntza jasotzen ditugu txapelkete-

Joko Olinpikoak

«Une honetan, nire fokua udan hasiko den Europako zirkuituan daukat jarrita, eta nire asmoa da lehiaketan ea nola moldatzen naizen ikustea; gutxika-gutxika epe laburreko helburuetan jarriko dut indarra. Azken finean, lesioak erakutsi dit planak egin arren, dena ez dagoela kontrolpean, eta gorputzak ere agintzen duela»

Aldatzen dagoen industria

«Surfa kirol olinpikoa denetik gauzak asko aldatu dira; orain, gure emaitzetatik bizi gara eta erakunde publikoak ere indar handiarekin sartu dira»

tako gastuei aurre egin ahal izateko, eta hori Espainiako Surf Selekzioan asko nabaritu da: oker ez banago, sei hautatuetatik bost euskaldunak izan ziren. Hori babesaren adierazgarria da, talentuarekin bakarrik ez delako nahikoa. Horrekin batera, marken babesletza sare sozialetara bideratu da: kirolari profesionalak izatearekin batera *influencer*-ak izateko ere eskatzen digute, eta hori beste lan gehigarri bat da. Kirolari onak izateaz gain, gure burua ere saltzen jakin behar dugu.

2028an Los Angelesen egingo diren Olinpiar Jokoetarako prestatzen ari zara?

Horieta joatea ondorio bat izango litzateke, oraindik urrunegi daukadan helburu bat delako. Une honetan, nire fokua udan hasiko den Europako zirkuituan daukat jarrita, eta nire asmoa da lehiaketan ea nola moldatzen naizen ikustea; gutxika-gutxika epe laburreko helburuetan jarriko dut indarra. Azken finean, lesioak erakutsi dit planak egin arren, dena ez dagoela kontrolpean, eta gorputzak ere agintzen duela. Urratsez urrats joango naiz. Hain zuzen ere, hori da *Modo avión* proiektutik atera dudan ondorio nagusietako bat: bere momentuan hainbat egitasmo nituen, eta mundial guztietan lehiatu ostean nire bizitzako emaitzarik onenak lortuta ere, ezin izan nintzen Olinpiar Jokoetan egon. Horrenbestez, ez naiz 2028ra begira biziko, eta ahaleginduko naiz prozesu guztiari koherentzia ematen. Gainera, urterik garrantzitsuenak 2027 eta 2028 izango direnez, nire asmoa da erritmoa hartzen joatea.

Esango zenuke surfaren momenturik onena txapelketetatik kanpo dituzun bainuak direla, ala gehiago gozatzen duzu lehiaketetan? Hobetzeko presioa beti dago hor, eta niri hobetzea eta olatu onak probatzea gustatzen zait. Hala ere, guk egutegi nahiko finkoa izaten dugunez, lehiaketa askotan olatu txarrak ere tokatu ahal zaizkigu. Hortik kanpo surfak mundua ezagutzeko aukera ere ematen dizu, eta goi mailako kirola izanik, jasotzen duzun jakituria tresna izugarria da talde on batekin egoteko, eta, lehenago esan bezala, benetan nahi duzuna bilatzeko.

Bukatzeko, zer esango zenuke surfak eman dizula zure bizitzan?

Amesten jarraitzeko gogo eta itxaropena. Ulertu dut mundua leku ederra dela eta jende ona dagoela toki guztietan. Batzuetan, badirudi negatibismoa gailendu egiten dela, baina ikusi ahal izan dut dena ez dela hain iluna. Lagunekin olatuak hartzen nagoenean, konturatzen naiz gauza ederra dela eta dohainik dela. Surfak helduaroan jolasten jarraitzeko aukera eman dit. ◀

Ekaina-uztaila

Barrika

Ekainak 13, barikua

Ludoteka: kaleidoskopioa

18:00 | Ander Deuna Aretoan

Eman izena 946 775 163 telefonoan edo liburutegia@barrika.eus helbidean.

Ekainaren 20tik 24ra

San Juan jaia

Herri-bazkaria, azoka, kontzertuak, umeentzako jarduerak... Egitaraua osorik, 16-17 orrialdeetan.

Ekainak 25, eguaztena

Ipuinaren ordua: *Daniela eta neska piratak*

18:00 | Liburutegian

Eman izena 946 775 163 telefonoan edo liburutegia@barrika.eus helbidean.

Berango

Ekainak 8, 14 eta 15

Berangoko Dantzerkan akademiaren emanaldiak

Berango Antzokian

Akademiako ikasleek umeentzako obra bat eta helduentzako bi eskainiko dituzte.

Ekainak 23, astelehena

San Juan sua

Lantzarateko zelaian

Erandio

Ekainean zehar

Auzoetako jaia

Faeta, Martiartu, Erandiogoikoa eta Kukularra

Ikusi egitarauak osorik 11. orrialdean eta hiruka.eus atarian.

Ekainaren 9tik 15era

Euskal Astea

Astrabuduan

Trabudu Dantzari taldeak antolatutako programazioagaz.

Ekainak 13, barikua

Musika: Talaurden

18:00 | Merkatu Zaharrean

Auzokoa Herriko Elkartek antolatuta.

Getxo

Maiatzaren 29tik ekainaren 22ra

Getxophoto

Nazioarteko argazkilaritzaren jaialdiko aurtengo gaia REC da. Erakusketak, tailerrak, berbaldiak...

Ekainak 13, barikua

Balkoitik Balkoira

21:30 | Portu Zaharreko Etxetxu plazan

Jone Uria eta Julio Soto bertsolariakaz.

Ekainak 21, zapatua

Barne Barnetik Eguna

12:00 | Katean

Azoka, herri-bazkaria eta kontzertuak: Virginia Plain, DJ Morrongo & The Nubarrons, Agur eta T.A.P.

Uztailak 9, eguaztena

Bertso Jaialdi Mundiala

19:00 | Muxikebarrin

Bertsolariak: Unai Mendiburu, Maialen Lujanbio, Andoni Egaña, Onintza Enbeita, Oihana Bartra eta Unai Iturriaga.

Gorliz

Ekainak 11 eta 12

Geuretik Sortuak

17:00 | Sertutxenan

Idazketa-tailerrak Maitane Perezegaz.

Ekainak 15 eta 29

Ibilbide zirkularrak Gorlizetik

09:00 | Ibarreta plazatik

Izen-emateak turismo bulegoan.

Ekainak 22, domeka

Artisau azoka

10:30 | Ondarganen

Aukea elkartek antolatuta.

Leioa

Ekainak 13, barikua

Musikaleria

18:30 | Leioako kaleetan

Musikak Leioako kaleak hartuko ditu Udal Musika Eskolako ikasleen eskutik.

Ekainaren 20tik 24ra

Leioako San Juan jaia

Egitarau osoa, hiruka.eus atarian.

Ekainak 27, barikua

Dantza: *Lau ikuspegi II*

20:30 | Kultur Leioan

Andoni Aresti Dantza Eskolan sortutako lau pieza estreinatuko dituzte.

Lemoiz

Ekainak 8, domeka

Umeentzako zinema

18:00 | Armintzako kultur etxean

Ekainak 13 eta 15

Andrakako Trinitate jaia

Andraka auzoan

Plentzia

Programazioa hiruka.eus atarian

Ekainak 7, zapatua

Plentziako eskolako jaia

11:00 | Plentziako eskolan

Egun osoko egitaraua prestatu dute.

Ekainak 8, domeka

San Antonio artisau azoka

10:30 | Ontziola plazan

Ekainaren 13an eta 14an

Memoria Eguna 2025

Frankismoaren errepresioari buruzko Aranzadiren hitzaldia eta biktimei omenaldia.

Sopela

Ekainak 13, barikua

Dantzertiko ikasleen emanaldia

19:00 | Kurtzio kultur etxean

Ekainak 15, domeka

Kosta Trail

09:00 | Udaletxeko plazatik abiatuta

Izen-emateak eta informazioa: kostatrail.com.

Ekainaren 26tik 29ra

San Pedro jaia

Badatoz Sopelako jaiak! Irakurri kuadrillei egindako elkarrizketa, 14. orrialdean eta hiruka.eus atarian.

Urduliz

Ekainak 8, domeka

Urdulizko 2. Dantzaldia

11:30 | Aita Gotzin kalean

Kalejira eta, ekitaldia, Antsonekoa plazan.

Ekainak 13, barikua

Inguru Minguru tailerrak

17:00 | Antsonekoa plazan

4 urtetik aurrerako umeentzako.

Berbaldia: «Hamaika Andra Zurigorri»

18:00 | Urdulizko kultur etxean

Akaitze Kamiruaga, Grazi Unibaso, Andere Leguina eta Tzibi Juaristiren eskutik.

Ekainaren 21etik 22ra

Familia-kanpaldia

Santa Mariñen

Lehen/Orain **Armintza, 1960ko hamarkadan**

ITURRIA: INDALECIO OJANGUREN

Uribitakora

TESTUA
Josu Landeta
Egurrola

DOINUA
Doinu zahar
baten inguruz
dator

ARGAZKIA
Hodei Torres

Boxeolari harroa

Alde ilunean ikusle aldra
kirol probaren bezero,
alde argian boxeolari
bi borrokarako bero;
Mohamed Ali, Urtain, Mike
Tisson, gogoan heroi txit ero.
Zaletasunik ez dudan arren
kirol horrekiko, gero,
gaitz txikerra da neurri bereko
bik borrokatu ezkeru.

Baina argazkiko ring argi horrek
zelako irudia dauka?
Bata garaitu antzean makur
minez oihu alarauka,
bestea harro burua tente
soa zorrotz, ozen zaunka.
Arma guztiak erabili az
babes gabetuen aurka,
gaur egun Gazan modu berean
indartsu harroak du mauka.

Sionismoa gorroto armekin
dabil munduan nagusi,
eragileak atzean ditu
garaipen kantuz itsusi.
Hortxe dakusat nik Netanyahu
tatuai beltz eta guzi.
Animatzaile faltan behar du
zulo beltz batean jausi,
eta ikusle "kamutsok" bere
harrokeria erausi.

ALBE
Algortako
Bertsolari
Eskola

Nolakoa izan da Euskaraldia?

Iker Aginaga | Getxoko dinamizatzailea

Nire balorazioa dinamizatzaile moduan da, batzordeak baduelako aurreikuspena elkartzeko eta elkarrekin balorazio bat egiteko. Emaitzak zeintzuk diren oso ondo jakin gabe nago oraindik; hala ere, lehenengo aldia da Euskaraldia barrutik ezagutzen dudala eta oso pozik nago. Ikusi dut jende dezente Euskaraldiarekin eta euskararekin tematuta dagoena. Zenbaki aldetik, konparaketa beti egiten da eta, lehenengo Euskaralдитik hona, Euskal Herri osoan behera egin duen mugimendua da. Baina esango nuke zenbakietan gutxitu arren —eta ez dakit oraindik aurreko gutxitu den aurreko urtearekiko— sakontasunean irabazi duen mugimendua da, jendea gero eta kontzienteago delako Euskaraldiarekin, zer den eta zer egin nahi duen. Erronka txiki asko onartu dituzte herritarrek eta entitateek, beraz, pixkanaka, ikusi beharko dugu zenbat irauten duen denboran. Orokorrean pozik nago egon den inplikazioarekin. Batzordearen ekintzaren aldetik, esfortzu handia egin dugu, saiatu gara kalean egoten, hori zelako aurtengo proposamenetako bat. Ekintza asko egin ditugu eta sareetan ere egoten saiatu gara. Gero, balorazio asko ere daude: herri mailan gauza bat pentsa dezakegu, baina herritar bakoitzak bere inguruan lortu ahal izan du euskara zabaltzea, eta hori da azkenean Euskaraldiak nahi duena.

Mikel Zarate | Erandioko dinamizatzailea

Euskaraldia izan dugu Erandion 11 egunez; ilusioz, indarrez, nekez, gogoz eta elkar mugituz egin dugu! Ekitaldi handi eta masibo bat egin ordez, egunero kaleak eta ahoak euskaraz bete nahian ibili gara. Hala egin dugu. Egunero izan ditugu ekintzak kalean, eta aretoetan; batzuetan, auzo baten baino gehiagotan aldi berean. Ez dira ekitaldi oso jendetsuak izan, horren ordez, auzokideen arteko giro goxoa eta mugimendu konstantea izan dugu Euskaraldi osoan zehar. Bai norbanakoen, bai elkarrekin indarra sentitu dugu, baina eskatzea debalde denez, hurrengoan gehiago izan nahiko genuke. Herriko talde sozialak kontuan hartuta egin dira ekintzak, gazte, heldu zein familientzako musika, antzerkiak, hitzaldiak, jolasak, erakustaldiak... Guztiak giro paregabea.

Parte hartzeari dagokionez pozik gaude, 900 izen-emaite izan ditugu herri mailan, bigarren edizioako datuak gaindituz. Hizkuntza ohiturak aktiboki aldatzeko konpromisoa hartu dute 900 auzokideek. Zorionak, Erandio!

Euskal Herri osoan bezala, orde, kaleetan txapen presentzia ez dugu hain nabaria ikusi; hori, ala ere, batzorde orokorrean ikertu beharreko kontua dugu. Oro har pozik gaude gure herriak Euskaraldi honetan izan duen erantzunarekin. Hau hasiera baino ez da, jarrai dezagun hizkuntza ohiturak aldatzen. Elkar mugituz egingo dugu!

MARTXAN EUSKARAZ

MASTITXU-n

Hartu eta zabaldu EUSKARAREN kolorea!

%100
aurrez aurre

10-8-5-4
ordu astean

BOGA
autoikaskuntza

MAILA GUZTIAK HABEren mailak egiaztatzeko ikastaroak			
BEREZIAK Astean egun bateko tailerrak urritik abendura			
Merkatari eta ostalarientzat Asteazkenetan 14:15-16:00	Gurasoak Astelehenetan 14:00-15:45	Hurreratu bizkaierara Asteartetan 20:00-21:45	Euskara zuegandik hurbil ostegunetan 20:00-21:45

MASTITXU EUDAL USKALTEGIA
Iparragirre otorbidea, 78
48940 - LEIOA
euskaltegi@leioa.eus
euskaltegileioa.com

t 94 464 00 02

Apurka-apurka BEZEROEKIN EUSKARAZ!

Seme-alaben EUSKARALAGUN!

EUSKARA ZUEGANDIK HURBIL

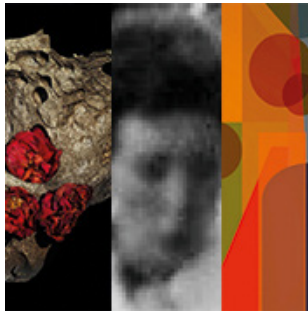
EUSKARA, DE CERCA

Getxoarte Egonaldi-bekak

S. Bouso, E. Moreno eta M. Aztiriaren proposamenak hautatu dituzte

Getxoarte Egonaldi-beken seigarren edizioiko epaimahaiak aste honetatik aurrera Romo Kultur Etxean bost astez garatuio dituzten hiru ikerketa-proiektuak aukeratu ditu daborduko. Sonia Bouso, Eider Moreno eta Maria Aztiria artisten proposamenak hautatu ditu oraingoan, eta 5.000 euro bana jasoko dituzte euren ikerketak egiteko. Gainera, lana amaitu ondoren, hiru proiektuetako bat aukeratu dute, azaroan ekoitzi eta zentro bereko erakusketa-aretoan erakusteko. Horretarako, 10.000 euro bideratuko dizkiote aukeratutako artistari.

Lehenengo proiektua, Sonia Bousoren *Cartografías de lo ausente* izeneko proposamena da, mundua ulertzeko eta interpretatzeko zientziaren eta artearen ezinbesteko izaeran oinarritua.

Getxoarte Egonaldi-beken bidez, Getxo Kulturak praktika artistiko garaikideen inguruko ikerketa ez-formaleko prozesuak eta espazioak ikusarazi gura ditu.

Bigarrenak, Eider Morenoren *Apurto* argazki-proiektuak, Lemoizko zentral nuklearraren irekierak 70-80ko hamarkadetan sortu zuen gatazka sozialean sakontzea du helburu, indarkeria sozialeko ekintzak eta paisaia oraindino irauten duen azpiegitura bat eraikitzeak ekarri zuen indarkeria naturala kontrajarrit.

Azken proposamenak, Maria Aztiriaren eskutik, *Formas de convivencia* du izenburua, eta Getxoko eguneroko bizitzaren parte den aniztasunari balioa eta ikusgarritasuna ematea du helburu, udalerrian elkarrengaz bizi diren istorioen, jatorrien eta bizimoduaren aberastasunari balioa emanez. Forma geometrikoetan eta koloreetan oinarritutako proposamen artistiko baten bidez, proiektuak nahasketa hori ikusarazi gura du, toki-ko identitatearen funtsezko zati gisa. ◀

GETXOKO UDAL EUSKALTEGIA EUSKALTEGI MUNICIPAL DE GETXO

UDAKO IKASTARO TRINKOAK:
UZTAILEAN ETA IRAILEAN
CURSOS INTENSIVOS DE VERANO:
EN JULIO Y SEPTIEMBRE

UZTAILEAN

Maila guztiak **A1-A2-B1-B2-C1**

Uztailaren 1etik uztailaren 22ra
(80 eskola-ordu/5 ordu egunero)

PREZIOA: 88 euro
MATRIKULA ZABALIK:
ekainaren 2tik 23ra arte

IRAILEAN

B1-B2-C1 mailak prestatzeko

Irailaren 2tik 23ra
(48 eskola-ordu/3 ordu egunero)
(64 eskola-ordu/4 ordu egunero)

PREZIOA: 52,8 euro/70,4 euro
MATRIKULA ZABALIK:
ekainaren 2tik uztailaren 14ra arte

GETXOKO UDAL EUSKALTEGIA (RKE eraikina)

Santa Eugenia plaza, 1 (Romo) Getxo
944 646 299 – euskaltegi@getxo.eus

www.getxo.eus/eu/euskaltegi
www.udaleuskaltegiak.eus/eu

Getxo
bizi ezazu

Getxo
LIBURUTEGIAK
bizi ezazu

Ines Bermejo eta Julen Nafarrate «Gu ere bagara» proiektua

«Guk kontatzen ditugun istorioak ez dira kontatu; erdizka kontatutakoak dira»

IKER RINCON MORENO ▶

Gu ere bagara» proiektua ilustrazioz beteriko liburu bihurtu da: LGTBQ+ nagusien testigantzak, isilpeko memoriak eta kolektibotasunez josita-ko sormen lana, ahanzturari aurre egin eta arrakala berriak zabaltzeko.

«Gu ere bagara» proiektua kalera atera zenuen 2022an. Orain, liburua argitaratu duzue. Zer aldatu da ordutik hona? Ez genuen espero horren ibilbide luzea izango zuenik. Proiektu hau hasi genuen erakusketa bat egiteko, besterik ez, Getxoko LGTBQ+ kolektiboko nagusien istorio batzuk jaso nahi genituelako. Baina, gero, herri desberdinetatik deitu gintuzten gure esperientzia kontatzeko, han ere antzeko prozesuak abiatu ala ez aztertze-ko. Azken hilabeteetan, Euskal Herriko hainbat txokotan egon gara. Gainera, erakusketak antolatu ditugu, eta Dantzerti Euskal Herriko arte eszenikoen eskolak ere antzezlanak egin zuen gure testigantzetan oinarrituta.

Zerk bultzatu zaituzte liburura salto egitera? Erakusketak eta hitzaldiak antolatu ditugu batez ere, baina konturatu ginen egiten ari ginen guztia efimeroa zela, hau da, ez zela inon jasota geratuko. Erakusketetan ere hainbat erreallitate islatu ditugu, esaldi ezberdinen bidez, baina gai batzuk sakonago landu nahi genituen, eta liburuak horretarako aukera eman digu.

Zer topatuko du irakurleak liburuan? Gure liburu ilustratua ez da ohiko liburu, guk kontatzen ditugun istorioak ezin direlako kontatu. Erdizka kontatutako istorioak dira, zirrimarra ugari ditu, zirriborroak, ezkutuan dauden kontakizunak... Azkenean, liburuan parte hartu dutenek anonimotasuna mantendu nahi izan dute, eta ezin izan dugu datu pertsonalik jarri, ez eta euren argazkirik jarri ere. Sormena erabili behar izan dugu hutsune hori betetzeko. Liburu ilustratuan hainbat gai landu ditugu: haurtzarora, nerabezarora, estereotipoak, LGTBQ+fobia, sexilioa, zahartzarora, heriotza...

Zein izan da liburuan jasotako kontakizunen hautaketa prozesua? 2022an prozesua hasi genuenean, Getxoko bost auzokide elkarrizketatu genituen euren istorioa kontatzeko. Liburu-

Liburua ekainaren 6an aurkeztuko dute, 19:30ean, Algortako Abianen. ESTI MAGUREGI

Istorio kolektiboa

«Ilusio eta maitasun handiarekin egin dugun liburua da. Guretzat ere erronka izan da, istorioak erdizka kontatu ditugulako... Baina pozik gaude emaitzarekin. Sormenak bete du hutsune hori, eta horrek agian bihurtu du liburua bereziago, istorio pertsonalak bakarrik kontatu beharrean, istorio kolektibo bihurtu direlako»

Irakurri hemen
elkarrizketa
osorik.

ruaren oinarria euren kontakizunak dira, baina urteotan bestelako kontakizunak ere jaso ditugu: aurkezpenen ostean pertsonak hurbildu zaizkigu euren istorioak kontatzeko, adibidez. Hori guztia jaso nahi izan dugu liburuan.

Elkarrizketatutako pertsonen ahotsak gordinak eta benetakoak dira. Nola landu duzue hori? Oinarrizkoena proiektuan parte hartu duten pertsonak zaintzea izan da. Edozein urrats eman baino lehen, eurekin partekatutako dugu, hori ezinbesteko baldintza izan da proiektuarekin aurrera egin ahal izateko. Bakarrik jaso dugu kontatu nahi izan digutena, ez besterik. Era berean, saiatu gara istorio pertsonal hauek kolektibo bihurtzen, esperientzia partekatutak direlako kasu gehienetan.

Liburu honek memoria historikoaren transmisioan ekarpen bat egin gura du, ezta? Bai, proiektua hasi genuen konturatu ginelako herriko memoria historikoa arlo honetan ez zegoela jasota. Gurea ez da ikerketa bat izan, proiektu artistiko bat baizik, baina, aldi berean, gure ekarpena egin nahi genuen istorioak biltzeko arlo horretan, galdu baino lehen. Guk istorio horien adibide batzuk baino ez ditugu jaso. «Gu ere bagara» izena jarri genion proiektuari, sistema kapitalistak LGTBQ+ mugimendua baliatzen saiatzen ari delako bere intereserako; hor estereotipo bat ere sortu da, eta eredu horretatik kanpo geratu dira pertsona nagusiak; ematen du ez dagoela 65 urtetik gorako LGTBQ+ pertsonarik, eta ez da horrela. Arrakala txiki bat sortu nahi izan dugu hor, eta esan: gu ere bagara! ◀

Magda Lopez Gorritxo Biolentzia matxisten kontsumoaz

«Ikaragarria da zenbat indarkeria bizi izan eta normalizatu ditugun»

2015etik kontsumitzen ditugun biolentzia matxistak aztertzen ditu SETEM Hego Haizea erakundeak. Orain, erakusketa interaktibo bat aurkeztzen ari dira, eduki guztiak «lurreratzeko».

NAHIA MARTINEZ GONDRA ►

Matxismoaren jazarpenek askotariko formak hartzen dituzte, eta ohartzen ez bagara ere, gure eguneroko kontsumoan horiek ere zeharkatzen gaituzte. Zehazki, SETEM Hego Haizea erakundeak kontsumitzen ditugun biolentzia matxistak aztertzen ditu 2015etik. Bertako kide den Magda Lopez Gorritxok azaldu bezala, biolentzia matxistak hurrengo hauetan ere bizirik daude: etxeko kontsumoan, estetikan, hiriko mugikortasunean, sare sozialetan, etxeetako energia-kontsumoan, fikziozko produktuetan, aisialdian... Azterlan andana egin ostean, identifikatu dute indarkeria horiek ikusezin bihurtu eta normalizat hartzen direla.

«Adibidez, joan zaitezke Zarara, kamiseta bat erosi eta lagundu Amancio Ortegarri, bere ekoizpen-kate osoan emakumeak esplotatzen dituen gizon bati, edo egin dezakezu azoka txiki bat lagunakaz edo kamiseta bat erosi Bartzelonako *Topmanta*», azaldu du.

METODOLOGIA. Azterlana egiteko, ekintza parte-hartzaile feminista martxan jarri dute. Hala, ezagutza modu kolektiboan eraiki dute: «Lehenengo, inkestak egiten dira eta, gero, talde eragile batek ideiak atera eta kontrastatu egiten ditu. Ondoren, eztabaida-taldeak egiten ditugu pertsona zehatzakaz, inkestetan atera diren gauza espezifikoak ikertzeko. Tailerrak ere egiten ditugu, eta hor ikusten dugu zer gehiago landu dezakegun».

ERAKUSKETA INTERAKTIBOA. Madrilgo Altekio kooperatibagaz batera, erakusketa interaktibo bat sortu dute azterlanean jasotako eduki guztia jendeari modu parte-hartzailean helarazteko. Hiru gunetan dago banatuta esperientzia: «Lehenengo zatian, ikusten ez zenituen gauza horiek daude; bigarrenean, testigantza guztiak jasotzen ditugu eta landu ditugun indarkeria matxista horien ondo-

Magda Lopez Gorritxo SETEM Hego Haizea erakundeko kidea da. HOEDEI TORRES

Telefonoa

«Ikerketa egin genuenean, emakumeok jasaten ditugun indarkeria-kasu oso altuak atera ziren. Batez ere WhatsApp taldeetatik jasotakoak: memeak, iruzkinak eta abar. Talde horietan, disidente moduan jarri behar izaten gara eta 'betiko astunaren rola' hartu»

rioak zeintzuk diren jakin ditzakezu. Azkenik, ekintzara eramaten zaituen amaierako zati bat dago».

Erakusketaren estetika dokumentaleko funtsezko metafora bitan oinarritzen da: *Emakume Fabrika* eta *Maiteren Lantegia*. «*Emakume Fabrika* da feminitateari lotutako elementu asko dituen fabrika erraldoia. Feminitateari lotzen ez zaion elementu bat dagoenean, esaterako, bozgorailu, espresio edo baloi bat, fabrika gelditu egiten da. Orduan, norbaitek elementu hori ateratzen du eta fabrika berriro ere martxan jartzen da». Hala, dokumentaleko protagonista den Maitek, andre zahar batek, fabrikatik botatzen dituzten gauza horiek bere tailerrera eramane eta beste zerbaitetan bihurtzen ditu.

PARTE-HARTZEA. Lopez Gorritxok jendea gonbidatu gura du euren ikerlanak irakurtzera, dokumentalak ikustera eta egingo dituzten deialdi berrietara adi egotera. «Mundu guztia animatzen dut bere buruari galderak egitera eta gai horiek hitz egiteko gune seguruak sortzera. Ikaragarria da zenbat indarkeria bizi izan eta normalizatu ditugun». ◀

Gu geurera

JOSU ESNAOLA Helduen euskara-irakaslea

Euskaraldiaren txapa erantzi berritan Europara zuzendu genuen gure begirada. Bertan euskara Europako Batasuneko hizkuntza ofizialtzat onartzea eztabaidatu eta bozkatu behar zuten. Gauzak zer diren, handia litzateke Euskal Herri osoan ofiziala ez den hizkuntzak ofizialtasuna lortzea Europan. Gainera, nork, eta behin eta berriro Nafarroa Garai osoan euskara ofiziala izatearen aurka agertu den alderdiak eraman du proposamena Auzi Orokorretarako Kontseilura. Klean uso etxean otso.

Baina, nola ez, beste behin ere usteak erdi ustel. Zalantza juridiko eta ekonomikoak direla eta geroratu egin dute erabakia. Zorionez ala zoritxarrez, horretara eginda gaude, horixe da euskararen egoera naturala, baita ofiziala den lurraldeetan ere. Euskara kontuetan beti gabiltza merke-zurrean.

Hala ere, gure joko zelaia beste nonbait dagoelakoan nago. Gure etxe, kale, auzo eta herrietako bazterretan jotzen dugu partida hori egunak joan eta egunak etorri. Txoko horietan jolasten gara senide, lagun, auzoko eta herrikideekin egunean-egunean. Hor egin behar dugu indar. Hor piztuko ditugu San Juan suak, hor erreko zapoak eta sugeak, hor dantzatuko eta abestuko euskaraz suaren inguruan. Hor irabazi ala galduko.

Esateko zerbait daukazu?

Uribe Kostan gertatzen ari denari buruz zure iritzia plazaratu gura duzu?

Bidali zure iritzia artikulua
hiruka@hiruka.eus helbidera

Horoskopoa

Ura
(Abenduak 21-Urtarrilak 19)

Lantalde baten barnean zauden heinean, zure erantzukizunak bete behar dituzu. Zuk egiten ez dituzunak, beste batek jango ditu.

Otsoa
(Urtarrilak 20-Otsailak 18)

Aukeratu oso ondo nogaz elkartzen zaren, «lagun-bitaminen» ordez pozoia edaten ari zarelako arima batzuen ondoan...

Adarra
(Otsailak 19-Martxoak 20)

Eguna kantatzen pasatzen duzunez, ingurukoek tapoiak erosiho dituzte deskantsu bat hartzeko. Ez zaitez aldatu, bakarra eta berezia zara!

Aitzurra
(Martxoak 21-Apirilak 19)

Lan berri honetan dena ematen ari zara, baina daborduko leher eginda zaude! Animo! Mendiko lehenengo malda izan ohi da gogorra.

Hostoa
(Apirilak 20-Maiatzak 19)

Gutxi barru aspaldiko partez ikusten ez duzun lagun bategaz topatuko zara. Hartu une bat beragaz egoteko, ez baitago sasoi on batean.

Eguzkia
(Maiatzak 20-Ekainak 18)

Ekaineko hirugarren astean zure maitale sekretu baten gutun bat jasoko duzu. Bai, bai, gutun bat... Erdi Aroko erromantikoa da.

Garia
(Ekainak 19-Uztailak 18)

Ekaina zure hilabetea izango da: erosi loteria, bingoa jolastu, euriaren dantza egin, ezezagun horri begia klisklatu... energia guztia zurea da.

Lastoa
(Uztailak 19-Abuztuak 17)

Asteak daramatzazu atzazalak jan gabe, zorianak! Ahazteko beste maniaren bat okurrizten zaizu?

Iratzea
(Abuztuak 18-Irailak 16)

Ur gehiago edatea komeniko litzaizuke... buruko min hori ez da soilik pantailek eragindakoa! Hidratatu, ura bizitza da! H2O, txiki.

Meta
(Irailak 17-Urriak 16)

Inoiz ez dakizu noiz izango den zerbait egingo duzun azkenengo aldia, beraz, bizi momentua! Topikazoa da, baina egia galanta ere.

Hazia
(Urriak 17-Azaroak 15)

Etxeko landare guztiak hiltzen zaizkizu: itota edo egarritz lehortuta. Zaindu maite duzun hori! (Edo askatu zaindu ezin duzun hori).

Negua
(Azaroak 16-Abenduak 20)

Argazkiakaz topera zaude. Ez zara oihartzen zure orainaldia galtzen ari zarela besteei iragan faltsu hori erakusteko?

Igeriketa Zeharkaldi solidarioa

Arriluze Txallengek igerilarien elkartasuna piztuko du hilaren 28an

Arriluze Txallenge zeharbidearen III. edizioa egingo dute ekainaren 28an. Abrako uretan 400 igerilari baino gehiago biltzen saiatuko dira, Leukodistrofien aurka borrokatzeko.

Maiatzaren 28an egin zuten zeharkaldiaren aurkezpena, Begoñako galerietan.

Bizkaiko igeri zeharkaldi zaharrena formatu berriztatu batean egingo dute Getxon, hirugarrenez: Arriluze Txallenge. Swim Camp Getxok antolatuta, ekainaren 28an izango da Abrako Zeharkaldi klasikoaren oinordekoa den proba hau. Aurten ere, zeharkaldi solidarioa izango da, 400 parte-hartzaile aurreikusiten dituzte, eta bildutako diru guztia zuzenean bideratuko dute ELA España elkartera, leukodistrofien ikerketarako. Iaz, Adnan Mustafic eta Cristina Mardones izan zi-

ren zeharkaldiko irabazleak, eta 20.000 euro inguru batu zituzten dohaintzan emateko.

Ekitaldiak 3.000 metro inguruko proba izango du. Getxoko Kirol Portuan dagoen Arriluze itsasargitik hasita, Ereaga hondartzaren ezker aldeko izkinaraino, Begoñako galerien oinetan. Dorsalak galeria horietako aparkalekuan banatuko dituzte, 15:00etan; ordu bi beranduago, 17:00etan, zeharkaldiaren irteera izango da. Proba amaitu ondoren, Arriluze Txallengek animazioagaz batera jarraituko du. ◀

Eskaintza zabala Doan

Leioak aire zabaleko kirolaren aldeko apustua egingo du ekainean

Ekainaren 22an, Txuma lasterketa egingo dute.

Kirol programazio zabala prestatu du Leioako Udalak ekainerako, herritarren artean jarduera fisikoa eta bizi-ohitura osasungarriak sustatzeko. Ekimenak hainbat diziplinako doako tailerrak izango ditu ekainaren 1etik aurrera, hala nola skateboard, yoga, zumba edo kalistenia, adin guztietako pertsonei zuzenduta, aste-akabuko eta San Juan jaietan ere jarduerak eginez. Lehen saioa hilaren lehenean izan zen, ate irekien jardunaldiagaz; ekainaren 7an, skateboardaren hastapen tailerra egingo dute skateparkean, eta, arrastian, Gazteak Kirolean jarduera egingo dute. Hurrengo egunean, aldiz, nordic walkingean trebatzeko aukera egingo da, 11:30ean, Sakoneta kiroldegitik abiatuta. Ekainaren 14-15ean, Sakonetak ziklo indoor saio bi eta zumba masterclass bat hartuko ditu, eta domekan, aire zabaleko yogaren txanda izango da Pinosolon. Eskola hori ekainaren 28an errepikatuko dute. Azkenik, ekainaren 29an, Txuma txirririndularitza probaren 22. lasterketa egingo dute. ◀

HONTZA EXTREM

DEHONTZAKO ABENTURA PARKEA

www.hontzaextrem.com

ZATOZ!

EZ DA EDOZEIN PAREKOA...
NATURAL TASUNEZ
PAREGABEAK BAIZIK

633.468.947

Oleta bidea · OTXANDIO · BIZKAIA

Ager Begoña Boxeolaria

«Borroka bat izan arren, errespetua guztiaren gaineretik dago»

Ager Begoñak bost urte zituela jantzi zituen boxeoko eskularruak lehen aldiz. Hasieratik, Urdulizko Basakick taldean aritu da, eta iaz Espainiako txapeldun izendatu zen bere mailan.

ANDER ZARRAGA ►

Goierri auzoan kirol ospetsurik bada, sokatira da hori. Taldean hainbat lagun eta lehengusina bat ere ditu Ager Begoñak; hala ere, berak aspaldi egin zuen ring-aren aldeko apustua. Erandioztar gaztea bost urte zituela sartu zen Urdulizko Basakick taldean, eta aitak behartuta egin arren, aitortu du hasieratik gustatu zitaiola. Boxeoa eta kickboxing-a aukeratu bazituen ere, Goierriko bandera bere lehiaketetan soinean eramaten du; hala, Erandioko auzo horretako ikurra Espainian irabazi dituen txapelketa bietan atera zuen iaz: 80 kilogramoko azpikoen Espainiako junior txapelketan eta gazteen mailako txapelketan. Gainera, aurten, Bizkaiko txapelduna ere izendatu da, bere aurkariak ezin izan baitzuen borrokatu.

Berarentzat boxeoa kirola baino gehiago dela adierazi du, bizi-garapenean ere asko eman baitio: «Boxeoa errespetua da, taldekideekiko elkartasuna eta zailtasunei aurre egiteko gaitasuna. Kanpotik bortitza dirudi, azken finean, borroka bat da, baina errespetua guztiaren gaineretik dago». Horrez gain, lehiaketetan eta gaubeletan giroa izugarri ona dela ere nabarmendu du, eta lehiatzeak beste estilo eta kirolari batzuk ezagutzeko aukera ere eman diola dio.

«Boxeoa eta kickboxing egiten ditut, horietan hasi nintzelako. Boxeoan eskuak bakarrik erabiltzen ditugu; kickboxing-ean, eskuak eta hankak; eta K1-ean eskuak, hankak eta belaunak erabiltzen dira», zehaztu du. Bera hiru modalitateetan aritzen bada ere, garrantzitsuena entrenatzea eta talde on bat

Begoñak 18 urte bete dituenek, aurten hasiko ditu nagusien mailako borrokak.

Erreferenteak

«Euskal Herriko boxeoa oso maila onean egon da, Kerman Lejarraga, Jon Fernandez eta Ibon Larrinaga bezalako boxeolariak ospe handia eman baitiote kirolari. Horrez gain, Basakickeko boxeolariak izan dira nire erreferenteak: Diego Valtierra, David Larrinaga... Gimnasioko jendea izan da nire eredua, txikitatik ikusi ditudalako entrenatzen eta borrokatzen»

edukitzea dela azpimarratu du: «Fisikoki kirol gogorra da, baina mentalki ere asko eskatzen du, ziurtasun ezak eta beldurrek eragin handia baitute; gainera, elikadura zaintzea ere garrantzitsua da pisua mantentzeko».

Txikitatik, Javi eta Itziar izan dira bere entrenatzaileak, «familiakoak bezalakoak gara», adierazi du Begoñak. Horiez gain, Basakicken dauden kirolarien arteko harremana eta giroa ere ezin hobea dela nabarmendu du, batez ere, lehiaketetan aritzen direnen artean: «Hori oso polita da eta asko laguntzen digu». Dioenez, taldea asko hazi da azken urteotan eta borrokalari berri asko sartu dira taldean, batez ere, umeak. «Ni hasi nintzenean, oso ume gutxi geunden; orain, pozgarria da ikustea zenbat gurasok ematen duten pausoa, kirol honek emateko gauza positibo asko baititu», gogoratu du goierritarrak.

Etorkizunera begira, Begoñak azaldu du boxeoa urruti heltzea oso zaila dela, baina berak lehiatzen eta entrenatzen jarraitzeko asmoa duela argi utzi du: «Beti jarraituko dut boxeolari lotuta, entrenatzaile bada ere, baina gaur-gaurkoz ez daukat mugarik». ◀

Bizkerre Futbol Taldea Igoerak emakumeen futbolean

«Athleticen atzetik lehen taldea izateaz harro gaude»

Emakumeen futbola indarrez beteta dago, are gehiago Getxon. Bizkerre erreferentziazko talde bihurtu da gurean, eta egiten ari den bidea paregabea izaten ari da.

IKER RINCON MORENO ►

Denboraldi ezin hobeari amaiera eman diote Getxoko Bizkerre Futbol Taldeko kideek. Izan ere, senior mailako emakumeek mailaz igotzea lortu dute, egindako lanaren erakusle.

Nola baloratzen duzue egindako denboraldia? Oso positiboki. Denboraldi bikaina izan da klub osoarentzat. Lehen taldeak RFEFeko 2. mailara igotzea lortu du ligako txapeldun izanda, eta horrek talde osoaren etengabeko lana eta konpromisoa erakusten du. Gainera, B taldeak RFEFeko 3. mailara igotzea ere lortu du, taldea ia oinarritik berreraiki eta harrobiaren aldeko apustua egin ondoren. Bi talde seniorrak mailaz igotzea historikoa da.

Nola ospatu dituzue emaitzak? Tituluaren eta igoeren pozaz gain, klub osoaren batasuna ospatu dugu. Jokalariak, familiak, teknikariak, zaleak... Denok sentitzen dugu behetik hazten eta urtetik urtera indartzen ari den proiektu baten parte garela. Egitura osoaren ahalegin kolektiboa aitortzeko aukera ere izan da.

Zeintzuk erronka dituzue datorren urtera begira? Proiektua sendotzea. A taldea RFEFeko 2. mailan berretsi behar da, oinarri sendo batekin, etorkizunean anbizio handiagoko helburuak lortu ahal izateko. Klub mailan, egitura teknikoa eta administratiboa indartu nahi ditugu, familiei zerbitzu hobekak eskaini eta gure jokalarien talentua garatzen jarraitu. Gainera, entrenamendu-guneak ahalik eta gehien optimizatu behar ditugu, klubaren hazkundera izugarria izan baita.

Aurreikusten al duzue RFEFen 3. eta 2. mailen arteko alde handia? Bai, alde nabarmena dago, bai intentsitateari dagokionez, bai

Bizkerreko senior mailako A eta B taldeko jokalaria. © BIZKERRE

Zer egoera bizi du emakumeen futbolak?

«Emakumezkoen futbola indar handiz ari da hazten: gero eta ikusgarritasun handiagoa dago, erakundeen babes handiagoa eta jolastera animatzen diren neska gehiago. Baina oraindik bidea dago egiteko, batez ere baliabide eta azpiegiturei dagokienez. Garrantzitsua da profesionalizazioarako joera argia dagoela, eta hori oso positiboa da»

lehiari dagokionez. Salto garrantzitsua da, baina ziur gaude taldeak egokitzeko eta lehiatzeko gaitasuna duela.

Aldaketak egingo dituzue horri aurre egiteko? Beti bilatzen dugu taldea irizpidez indartzea. Taldearen oinarriak bere horretan jarraitzen du, parean dagoela erakutsi duelako, baina esperientzia eta lehiakortasuna ekarriko duten profilak txertatzea ebaluatzen dugu. Hori bai, gure esentzia galdu gabe: harrobiaren eta proiektuarekin konprometitutako jokalarien alde egitea.

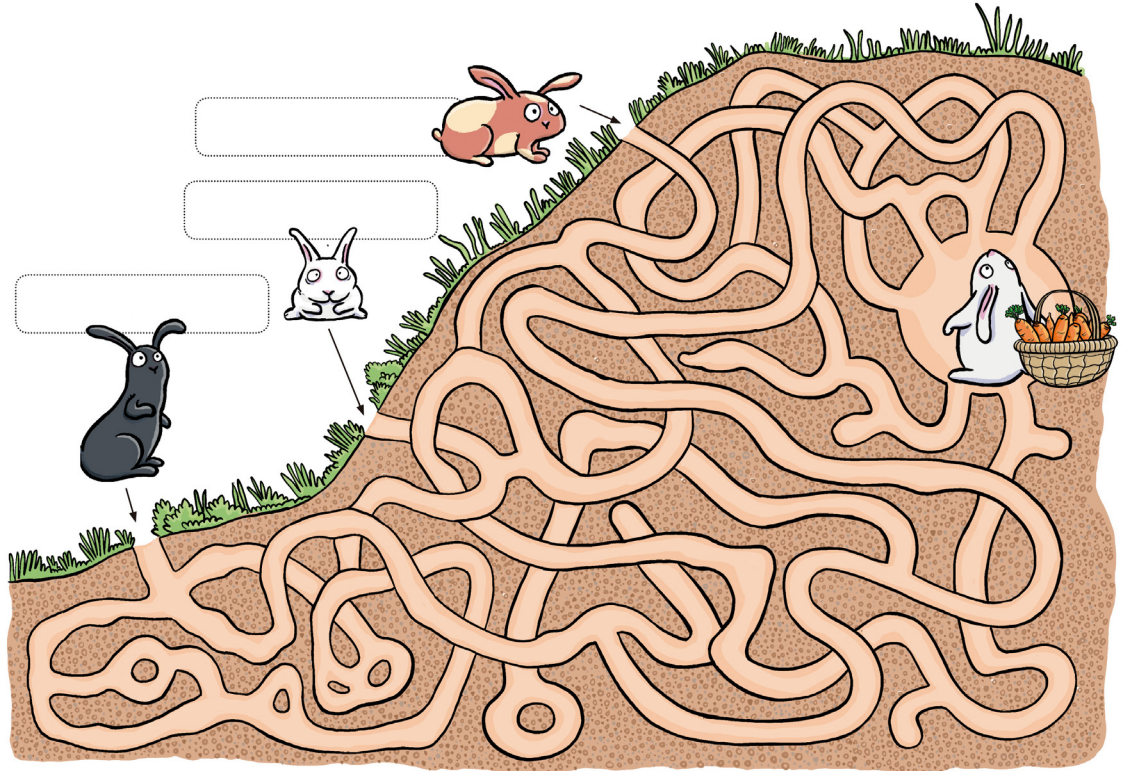
Nola ikusten duzue emakumeen futbola Getxon gaur egun? Oso une berezia bizitzen ari gara. Bizkerre erreferentziazko kluba bihurtu da; 350 jokalaria baino gehiago ditugu, 18 talde guztira, eta harrobi pozgarria dugu. Haurrak, adibidez, Bizkaiko eta Euskadiko txapeldun izan dira. Kadetea Euskal Kopa jokatzen ari da. Emakumezkoen futbolarekiko maila eta grina handia dago. Harro gaude gorakada horretan laguntzeaz, Athleticen atzetik Bizkaiko lehen taldea izateaz eta emakumeen kirolak horrenbesteko indarra duen udalerrir bateko kide izateaz. ◀

Hirukira olgetan

© GARBIÑE UBEDA

Labirintoa

Txintxin untxiak hiru lagun gonbidatu ditu bere etxera, baina hiru horietatik bi bakarrik iritsiko dira, hirugarrenak ez baitu bide ona aukeratu. Zeintzuk iritsiko dira eta zein geldituko da kanpoan? Bide batez, asma iezaezu izen bana hiru untxi gonbidatuei.

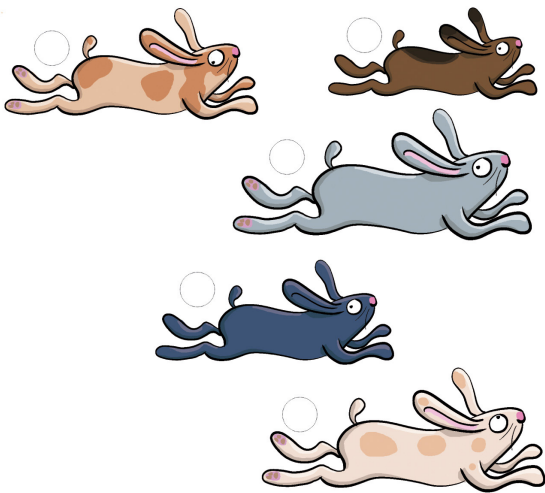
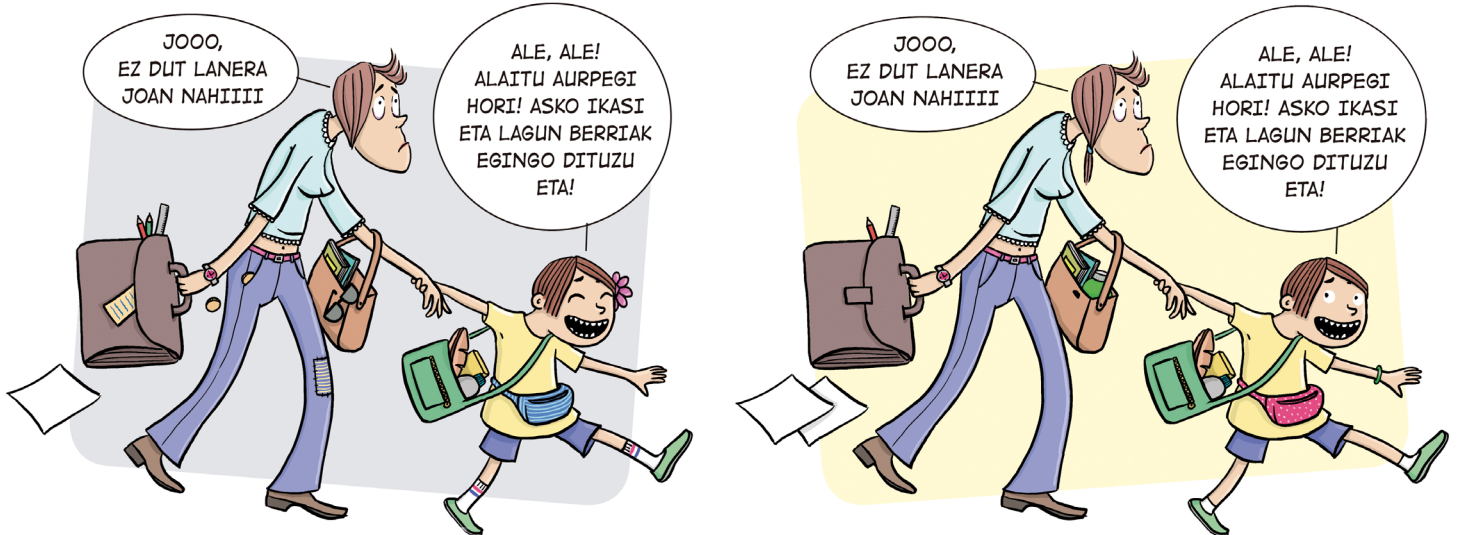

Irudi engainagarriak

Bederatzi zatitxo hauen artetik lau soka saltoaren iruditik hartuta daude, eta beste bostak engainagarriak dira (hau da, antz handia izanagatik ere, ez dira erabat berdinak). Bereiz itzazu.

Aurki itzazu bi irudi hauen artean dauden aldeak. Hamahiru dira guztira.

Handienetik txikienera

Ordena itzazu untxi hauek handienetik txikienera. Handienari 1 zenbakia eman, eta txikienera 9.

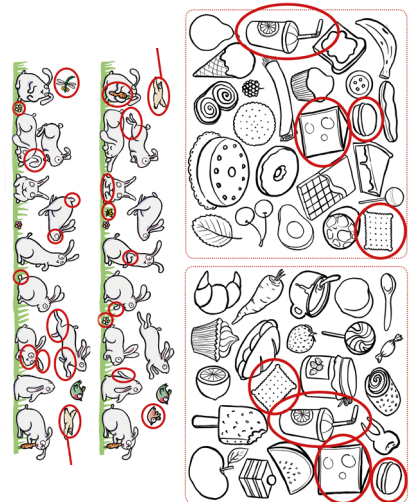
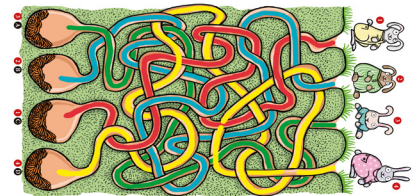
Gutiziak

Ummm, zenbat jaki goxo lauki honen barruan: brokolia, zerba, ziazerba, orburua, marrubia, aza, sagarra, azenarioa, tomatea, perrexila.... Txintxin untxiak oso gustukoak ditu guztiak, bi izan ezik. Zeintzuk dira bazterrean utziko lituzkeen bi jaki horiek?

SOLUZIOAK:

AURREKO SOLUZIOAK

Adimen Artifiziala erabiltzen duzu?

TELMO SANTA MARIA
BILBO

Bai, erabiltzen dut. Adibidez, zalantza sinpleak argitzeko eta klaseko kontuetarako oso erabilgarria da. Txarto erabiliz gero, uste dut arriskutsua izan daitekeela, algoritmoak elikatzeke moduagatik eta horren guztiaren atzetik daudenak ez dakigulako oso ondo nortzuk diren.

ANGIE JIMENEZ
GETXO

Bai, asko erabiltzen dut. Azterketa baterako ikasi behar dudanean, nire apunteak igotzen ditut eta laburpenak egiteko eskatzen diot, hortik ikasi ahal izateko. Esaten dute lanpostu asko kenduko dituela etorkizunean, nik hori ikusten diot arriskurik handiena, baina alde on asko ere baditu.

DORLETA SUSO
BALMAEDA

Orain, azterketa garaia denez, teoria hobeto ulertzeko eta kontzeptuak garatzeko baliatzen dut, azkarrago ikasteko; Interneten bilatu beharrean, hor egitea errazagoa da. Arriskuak ere baditu, ez dituelako datuak egiaztatzen eta iragazkirik gabe ematen dizkizulako, eta hori kaltegarria izan daiteke.

IKER DOMINGO
DURANGO

Gehienbat ikasteko erabiltzen dut, oso erabilgarria baita azalpenak ulergarriagoak egiteko; adibidez, Gradu Amaierako Lanerako erabili dut. Klasean ez digute irizpiderik ematen, baina nik uste dut AAK gauzak gehiegi sinplifikatzen dituela; horrek gure pentsatzeko modua aldatuko du.

ANDONI SEGUROLA
USURBIL

Nik erabiltzen dut, baina nahiko eszeptikoa nahiz. Ondo erabiliz gero, laguntza oso handia ematen du, baina ondo erabiltzen ez dakigunez, arriskutsua izan daitekeela iruditzen zait. Hala ere, denbora optimizatzen laguntzen digu eta antolaketa-kontuetarako ere oso erabilgarria da.

JUNE ZAMAYOA
GALDAKAO

Bai, nahiko erabiltzen dut; adibidez, ikasi behar dudanean, zalantzak argitzeko azkarragoa da. Hala ere, pentsatzen dut gehiegizko erabilera kaltegarria ere izan daitekeela: gauzak gure kabuz egin beharrean berarengana jotzen badugu dependentzia handia sortu dezakeela iruditzen zait.

IRIA LOBO
SANTURTZI

Bai, gehienbat ChatGPT erabiltzen dut; adibidez, lanak egiteko. Nahiko erabilgarria da publizitate-lanetako egiturak osatzeko orduan edo ideiak hartzeko. Hala ere, klasean denok ideiak hortik ateratzen baditugu, guztion lanak berdinak izaten amaituko dute; beraz, puntualki erabiltzeko da bakarrik.

UNAI GUTIERREZ
BILBO

Lanetarako edo entrenamendueterako jarduerak ezartzeko erabiltzen dut, besteak beste. Unibertsitatean hori baliatzen uzten digute, baina esaten digute ez kopiatzeko, ideiak hartzeko edo antolatzeke tresna dela bakarrik. Uste dut ondo erabiliz gero tresna oso indartsua eta erabilgarria izan daitekeela.

ZABALDU EUSKARAREN ATEA

EL EUSKERA LLAMA A TU PUERTA

ERROTULAZIORAKO DIRULAGUNTZAK SUBVENCIONES PARA LA ROTULACIÓN

%50
ERROTULAZIOA EUSKARAZ
ROTULACIÓN EN EUSKERA
gehienez hasta

360€

%30
ERROTULAZIOA ELEBITAN
ROTULACIÓN EN BILINGÜE
gehienez hasta

180€

Errotuluak
Rótulos

Olanak
Lonas

Biniloak
Vinilos

Terrazak
Terrazas

Pertsianak
Persianas

Ibilgailu komertzialak
Vehículos comerciales

**INFORMAZIO GEHIAGO
MÁS INFORMACIÓN**

HIZKUNTZA AHOIKULARITZA GETXOKO SALTOKIEI
ASESORÍA LINGÜÍSTICA AL COMERCIO GETXOTARRA

688 665 112
gehi@getxo.eus

GETXOKO UDALEKO EUSKARA ZERBITZUA
SERVICIO DE EUSKERA DEL AYTO. DE GETXO

94 466 00 10/11
euskara.zerbitzua@getxo.eus
www.getxo.eus/euskara

ITURRIA: ERANDIOKO UDAL-ARTXIBOA

Zergatik Desierto izena?

ANDER ZARRAGA ▶

Gaur egun, Alzaga izenagaz ezaguna den auzoak izendapen bat baino gehiago izan du historian zehar. Horien artean, nagusi askok Desierto deitura erabiltzen dute Erandioko auzo hori izendatzeko.

Desierto izena itsasadarren bi ertzetan erabili izan da urte luzez: Erandio Desierto Eskuinalean eta Barakaldo Desierto Ezkerraldean, nahiz eta inguruan inoiz basamorturik egon ez den. Zehazki, Desierto izenak Eskuinaleko Udondo eta Asua ibaien arteko eremua eta Ezkerraldeko Galindo eta Portugalete artean kokatzen den gunea hartzen ditu.

Izen horren jatorria XVIII. mendera garamatza, eta karmeldar oinutsen komentuan du abiapuntua. Erlijioso ordena horretako fraideek otoitz eta meditazio giroan bizitzeko leku isolatu eta xumeak bilatzen zituzten; desertu-etxe edo erretiratze-leku horiek «desierto» izena jasotzen zuten. Hala, 1719. urtean, Bizkaian euren egoitza jartzeko leku bila etorri ziren karmeldarrek bertan komentua eraikitzeke baimena jaso zuten, eta egun Sestaoko lurretan dagoen Ugarteko San Niko-

Alzagako Urdaneta kalean Desierto Erandio daraman baldosakaz egindako kartelak ongietorria ematen die Astrabuduatik heltzen diren bidaiariei.

las izeneko irlan ezarri zuten eraikina.

Urteakaz, leku hori izendatzeko modua aldatzen joan zen, eta Desierto forma nagusitu zen. Izen hori, halaber, itsasadarren alde bietara hedatu zen; izan ere, gaur egun Alzagan kokatzen den moilara iristen zirenek «basamortura» zihoazela esaten zuten eta, gerora, Desierto izendapena auzo osoa izendatzeko hedatu zen.

Komentuaren aztarnak inguruan garatutako industria astunaren lantegien azpian geratu ziren lurperatuta, eta, gaur egun, ez da haietatik ezer geratzen. Hala eta guztiz ere, izenak iraun egin du, herri-hizkeran eta dokumentu ofizial batzuetan.

Desierto izenaren lehen agerpen dokumentatua 1892koa da. Dena dela, horren aurretik, XVII. mendean, Alzaga edo Alzagaz formak ageri ziren auzo horri erreferentzia egiteko. Izen horren jatorria haltza zuhaitzetan (*Alnus glutinosa*) dago, izan ere, *altzaga* euskaraz haltzadi ugari dagoen tokia da, ibaiertzetako eta gune hezeetan hazten diren zuhaitzak baitira. Horrenbestez, Alzaga litzateke eremu horren jatorrizko izena. ◀

hirukalagunen txokoa

Sari ederrak eskura!

hiruka
2025eko ekaina | 47

Zozketa

Ibaizabalen ipuin ederra

Ibaizabal argitaletxearen eskumenez, 6 eta 8 urte arteko umeentzako *Mateo eta malkoak* liburua lortzeko aukera izango duzu; norbera ezagutzeko eta sentimenduak ulertzeko istorio polit bat.

Zozketan parte hartu gura baduzu, ekainaren 29a (domeka) baino lehenago jakinarazi zure izen-deiturak eta harremanetarako bidea hemen: **Zozketak** ataleko formularioa HIRUKA.eus webgunean.

Zozketa

Hontza Extremerako 2 sarrera

Kirol abentura zirrargarrienaz goatzeko aukera duzu orain, izan ere, sarrera bi zozkatuko ditugu Hontza Extremara joateko. Naturaz inguratuta gorputza mugitu gura baduzu, hau da zure plana!

Zozketan parte hartu gura baduzu, ekainaren 29a (domeka) baino lehenago jakinarazi zure izen-deiturak eta harremanetarako bidea hemen: **Zozketak** ataleko formularioa HIRUKA.eus webgunean.

Zozketa

Ikasi zure kosmetikoak egiten!

Sendabelarretatik abiatuta etxean norberak bere egunerokotasunean behar dituen kosmetikoak egiteko gida teoriko-praktikoa sortu du Garbiñe Larreak. Zu ere oraintxe has zaitezke!

Zozketan parte hartu gura baduzu, ekainaren 29a (domeka) baino lehenago jakinarazi zure izen-deiturak eta harremanetarako bidea hemen: **Zozketak** ataleko formularioa HIRUKA.eus webgunean.

Zelan egin HIRUKAlagun?

Webgunean: hiruka.eus/harpidetza/laguna
Idatziz: hirukakoop@hiruka.eus
Deituz: 944 911 337 • 688 812 368

Urtean 35 euroren truke, Uribe Kostako euskarazko komunikazio-taldearen bultzatzailea eta partaidea izango zara.

**Begiraleen eta entrenatzaileen
lan-poltsa**

“

**Begirale gisa
euskaraz lan
egiteko prest
nago**

**Lana euskaraz
bilatzen dut**

www.beharsarea.eus

“

**Igeriketako
entrenatzaile
euskaldunen
bila gabiltza**

**Langile euskalduna
behar baduzu,
kontsultatu lan-poltsak**

Getxo
bizi ezazu

beharsarea

ALKARBIDE

Bizkaia
foru aldundia
diputación foral